

ראובן אהרון*

לשימ אוניות על המבואה – עיון מחדש בסדר הפלגות
העליה הבלתי לגאלית וההעפלה 1934-1944

ביב' נירול קושוט נשפהין,
בניהם פואד, פון מיס-קופים
געה קושוט, פרץ גם פרנה –
ואל חוף מטבחים לא מזינה עזן.
אליו מיאס 1939

בנושא העלייה הבלתי לגאלית בכלל וההעפלה בפרט התפרסמו ספריטם דברים. בין
הכתבים שליחים מאיצ' ישראל, עסקי תנועות פוליטיות ותומפלים עצם. ספרות
המחקר בנושא מצומצמת בהרבה. נראה ההעפלה בתקופה שקדמה למלחת העולם
השנייה ובמהלכה לא זכה להשומת לב דכה וכל מה שנכתב עד עתה אינו מספק.
חומרה בדורה באשר למספר האונייה, והוותן ותוירות הפלגתן בתקופה מוקדמת זו.
ענינו של אמר זה בבדיקה מוחדרשת של הנושא, במגמה להגעה לרישימה מלאה
ומדויקת ככל האפשר, של האונייה שודפה לגאל-ישראל במסגרת העלייה הבלתי^{*}
לגאלית בשנים 1934 עד 1944.

* ר' רואן אהרון וקד את נושא אוניות המעליפים וכן בתקופה הקלאסית של ההעפלה, הקופת
פעולתו של המוסד לעלייה כ' הן בתקופה שקדמה לה, בטרכ מוסדה תנועה ההעפלה. חילק
מחקרו פורסם בספר: *פואט וען: ספרות והשלוח והרשות לאחר מלחת חשלופ השניות, המרכז*
להקר כתם המכון הירגן עיש' ישראל גיליל, רמת אפעל 1997.

בל החטנויה במאמר זה באנכט מבחן ז'קטנסקי.
1. ר' רואן במושגים 'עליה הבלתי לגאלית' והעפלה' והבדלים ביניהם אצל אביה תלמי, בחרוץ
במל נרד הומן; מירינית הפליה וטהנות בשנות השולחים, יד בן צבי, ירושלים 2006, עמ' 364.
בשימוש הקאנוני של האוניה נכללות גם כללה שאין חזואה את הרוגה שמצוועה חלמש
כיאת הפלגהין ימו אנשים פרטניים חמורת חשלום ולא ברדו את גנטיעס על פי המשמעות
הנאותיה גם כאשר היהודים היו יוצאים תנומה ביתר, למשל, או עסקיים צויניס בסטאוס כלשהן.
במאמר זה משתמש בעיקר במושג עליה בלתי לגאלית מען אחדות הרין.

5. N.Y.
J.L.D.
D

ויתר אנשים פרטיטים אירגנו כל שיט קטנים, בעיקר שירות מפרץ, שייצאו אל היעד החידר שלו נון היה להימלט. בתוך הארץ המתינו לسفינות שהצליחו להגעה ארגונים שעטטו בקהלתא מין דיבר, אך בוואן של הספינות לא תועדר והמעפילים נטemu ערד מהרה באוכולסיתיה המקומית.

לפני החוקר ניצבים אם כן כמה מכשולים עיקריים, המסתתקים בשוני בין דרישות האוניות שהתרומותו בספרים ובחיבוריהם של פעילים ושל חוקרים. הרשימות משתנות בהתאם להזאת התנאיות של הכתוב' ובהתאם לשיטת המيون שלו. בעיקר לא בדוחים בדברים בכל הקשור למפעל העיליה העצמאית של התנועה הדורייזוניסטית. למשל, בראשימה שהՃיכבו אנשי גנור המרינה נזכורות 17 הפלגות שאורגנה תנועת בית'ר בתקופה שבין מרץ 1937 לבן Mai 1940. לפחות מצוינות הפלגות המוגוזות כטריטוריה ומארגניהם היו אנשי הצ'ה' (או הצ'ה') ובית'ר או אף כאליה שולקו מהתגונה בשל מעורבותם בעיליה. לא תמיד ניתן לבחין בבירור בין הפלגה פרטית להפלגה המאורגנת מטעם התנועה. בסיפורות העוסקת בכך נזכרה ברוב המקורים העיליה הבלתי לגאלית הפורטית ביחס עם ההעפלה הדורייזוניסטית. וזה אלו שחי דרכיס טקטיות למימושה של מדיניות תנועאית שקיבלה את השראתה מתיפויו של ז'בוטינסקי ולכנן לא ניתן להפריד בין הפלגה פרטית לבין הפלגה המאורגנת על ידי התנועה.⁵

בהתושא יוגטיה הדורייזוניסטית נקרוות הפלגות בשם 'שיירה'. חסר בהירותם קיים למשל ביחס לכמה הפלגות שכלו, בנדאה, יותר מאוניה אחת. כמו 'אגיאס'

⁴ העיליה של הדורייזוניסטים לא נכללה אצל משה בסוק שערר ספר מטעם ההסתדרות הציונית. ראו מ' בסוק (עריך), בפרק 'המששללים', הוזאת הספרים של ההסתדרות הציונית, ירושלים תש"ז; יהודה בראניסקי היה שליח מטעם הקיבוץ המאוחד וחווים בולס היה שליח מטעם הסוכנות, שניהם היו מעורבים באירוע הפלוגה ומכבו מישראלים. ראו י' בראניסקי, ט' שחורי אל חותם הקיבוץ המאוחד, תל אביב ח'אל'ה, ח' ברלסק, אציגו ביחס שאות, ביחס לתהוות הדורייזוניסטית ותיעוד את הפלוגה התנועה כספרו א'תלנטיק', עליה ב' של גונחת ז'בוטינסקי, מכון ז'בוטינסקי, תל אביב תש"ז.

⁵ עניין זה נזכר במחקר ואדיה אכני מבחן זאת בטבלאות שבספרו. רואו א' אכני, מיאלטי ט' אשאודס' – שחרור ראשון לתעופה בדרכיו הים 1934-1944, יד טכנית הקיבוץ המאוחד, תל אביב 1985. רואו גם אכני שביבאום, ותגובה הדורייזוניסטית להפלגה 1932-1940, רוביון ושות', תל אביב 1988, עמ' 37.

⁶ לדילטיא מרבה לכנות את הפלוגות בשם 'שיירות'. לא ברור אם מדבר באוניה בזרות שופלאג או בכתם אוניות שיגאו יתר. כמה מההפלגות המכונות אף על פ' זו מנארת שירות של כמה אוניות.

במוקד הבדיקה כמה קבוצות של אוניות – 1) האוניות שהגיעו במטנסות מפעל החעפלה 'אף על פי'; 2) כל השיט שמכניסים במקומות שונים בשם 'הטיסות הקטנות' (Constanta) שיצאו מ羅ומניה; 3) 'סידות העץ' שהפליגו בין איסטנבול לكونסטנטה (Constanta) (שםות הקבוצות הם השמות המקובלים במשמעות הארכיניים, בספרי היזכנות ובמחקרים שהתפרסמו). קבוצה דרביעית שנבראה הייתה קבוצת ספינות נזרך הדרטבה שהובילו פלייטים לאורך הונובה לאוניות אם שהמינו באחד ממלויים הטעוד. הכתנת טבלה מרוחקת של הפלוגות היא משימה שכוכה מכיוון שההוחות, התאריכים ומספר הנוסעים משתנים במידה רבה. כמו כן, בחשיבות העיתונות, בדוחים וכשורדים המודיעיניים מן התקופה נזכרים שמות דכים יותר של אוניות הנושאות עמן פלייטים 'בלתי לגאליט' מלאה המודיעחים הם שגויים. השגיאות נבעו מהעובדה בבדיקה קופוניות מתברר, שדרכם מהודיעחים הם שגויים. השגיאות נבעו מהעובדה שהיו אוניות שינו לעיתים תוכנות את שמותיהן כאשר פרץ את המצד. כתוצאה לכך אוניות מוצאים כי בעוד שדר מסויים נקבע בשם של אוניה שמעלה פלייטים מכך או מוצאים כי בודר שדר מסויים נקבע בשם של אוניה שמעלה פלייטים בוגם מסויים, מוכיר דיווח אחד אוניה שהצתה את הבוספות ועל סיומה נדחסו פלייטים, המניפה דגל אחר ונושאת שם אחר. יתר על כן, בשעה שורוח על אוניה אחרת כי היא מטההודה באחד מן המפרצים הרבה באיזו, נכתב על אוניה נספה כיהזיה מהגרים ולא ויה בפלשתינה, אך ברוך כל התיחסו כל האזוריים לאותה אוניה. ואומנם, הבעלים והמארגנים של הפלוגות שינו את שמות האוניות, לעומתם אף תוך כדי המשע באשר היה צורן להחליף דגל או להתחיל את הפלגה לעחים אף תוך כדי המשע באשר היה צורן להחליף דגל השולטנות ושל הבריטים בוירג'יניה והחופי הארץ. כך למשל כותב אברהם אורלד על קחוות הפלוגתו באוניה שאיננו יודעים את שמה. היא הפליגה ממרסיי תחת שם 'סנט לואיס' ובתקופת המשע הتخلיף שמה. עם נקודה 'נטפהן', פעם 'אוזן' ופעם 'פאיט'. רק בסומו של הטיפוד הוא כותב כי השם וישן, צבעו שם חדש והחליפו את הדגל. רק בסומו של הטיפוד הוא כותב כי השם היה 'אטלנטיק'². מארגני 'זראג' בפלוגה השניה ('זראגה II' ברשימות) תחת דגל פנמה שינו את שמה לlibertad (Libertad) והניפו דגל ספרדי.³

² מזר עני, ככל שהתרחוב המצד אחד יהודים באירופה בצורה ממשמעית, יותר

² אברהם אורלד, טplit מטפלות רצינה נט שחר, מסרה, ירושלים תש"ט.
William R. Perl, *Operation Action: Rescue from the Holocaust*, New York: F. Unger Publishing Co., 1983, p. 134.
³ ראו Perl, להלן.

מקורבים לתנועות המארגנות את העלייה כחיהם לזריליטאי, סדנה חבס ומשה בסוק.¹¹

כאמור, תיבתו חוקי גנוך המרינה דרשמה مثل עצם, בה מוצבת האונייה על-'ס' (Velos) בראש דרישת האוניות של העלייה הבלתי לגאלית המאורגנת. בהתאם לקביעה זו לא נכללו בדרישה האונייה 'קוקב' (Kawkab) שבאה לפני צלוס' וגם אוניות קטנות וסירות, שמותיהן אינם נוכרים, אשר הביאו כמחלך בשנת 1934 כ-150 עולים. לטעם של מחייב הרשומה יש לנמנית את האוניות ריק מראשתן של ארכין ה'גנה', ארכין העבריה ע"ש לבון וארכין מודנת ישראלי ('שבוע גנון' המרינה').¹² גם טרור המתקר המזומצמת הקימת בנושא העלייה הבלתי לגאלית בתקופה הנוזנת, שימושה כאמצעי עד למתקור, בעיקר מחקרים של אויה אבנרי, דליה עופר, דור שפירא ויחורה לפטרות, המבאים ורשות מוסדרות של אוניות שהפליגו ובן הלקטיון של חלל יוקוני.¹³ מקור נוסף המתיע למחקר הם ספרי היזכורות של פעילי העפלה כמו יהודיה ברגינסקי, אהוד אבניאל, חיים ברלס, ברוך קונפינו, וות קלינגר-עליאב¹⁴ ובכדי ובדוגמאות, מטלכמים וטיכומים, שנערכו בידי

'קוקב' (Kawkab) – אוניות המפעלים המאורגנות הראשונה

בינואר 1934 הפליגה קוקב, סידת מפเดש מצרים, מנמל אלכסנדריה למצרים ועליה 50 נוסעים. היום המארגן של הפלגה היה חיים ויציק מפעלי ברית הצה"ד בפלין.

'קוקב', או בשמה העברי נזקב, התקימה את צלוס' בכמו חדשנות והגיעה לקרבת נחל רובין. אחרים מהנוסעים ירדו אל החוף לראשונה לצין ואו התנפלו עליהם ערבים מהסבירה, פצעו כמה מהם ושדררו את חפציהם. האחדים חשו, וזה לסייע שהפלגה רדומה לחוף נבי דזבין. בדורו שתהיה בחוק גילה אותן, רודריך למשטה והם נאסרו. 11 מהם הוחזקו למצרים. צוות האונייה הועמד למשפט. רב החובל גנון לחורשיהם נאסר ונדרש להחוור את אנטסעיט לפורט סעיד. חמשת המלחים נרנו לחורש מסאר.

11. לור ליטאי, אפיק-עליאב, עמ' 66; ב' אבן, פרדי העשורים: פדור קורתה של עלייה ב', מערבות, תל אביב תש"י (1975); מ' בסוק, ספר המתפללים.

12. לפחות עופר וארכין בחרוטים כך ומודכו נאסר הולן בעקבותיהם. רוא פ' נאור, הד翰פה 1948, משדר הכתהון – ההזאה לאדר, תל אביב 1978.

ニיקולאוס' וסלומיאה' שנלוותה אליה וכן בהטלות שארגןו ואן ארון ואברום טבטסקי'. הרוחיזוניסטים הדרבו להשתמש ב'ספינות נחיתה' – כל' שיט קתנים שהעבירו נסעים לחופי הארץ להנחתת הנדרשות שעגנו מרחוץ למים הטידיטודיאליים כדי למנוע תפיסתן והארמתן על ידי השלטונות הבריטיים. גם אלה דאיות להיכלן ברישמת האוניות של העלייה הבלתי לגאלית.

לצורך המחקר נבדקו ותושו דרישות האוניות בארכינים, בהם מכון דבוטינסקי, ארכין ה'גנה', ארכין העבריה ע"ש לבון וארכין מודנת ישראלי ('שבוע גנון' המרינה'). גם טרור המתקר המזומצמת הקימת בנושא העלייה הבלתי לגאלית בתקופה הנוזנת, שימושה כאמצעי עד למתקור, בעיקר מחקרים של אויה אבנרי, דליה עופר, דור שפירא ויחורה לפטרות, המבאים ורשות מוסדרות של אוניות שהפליגו ובן הלקטיון של חלל יוקוני.¹⁵ מקור נוסף נוסף המתיע למחקר הם ספרי היזכורות של פעילי העפלה כמו יהודיה ברגינסקי, אהוד אבניאל, חיים ברלס, ברוך קונפינו, וות קלינגר-עליאב¹⁶ ובכדי ובדוגמאות, מטלכמים וטיכומים, שנערכו בידי

7. ראו וין על ג' אבל אבנרי, מודולס שר אפורות, עמ' 256-260.

8. מכון זיבוטינסקי שומרה شيء דרישות של הפלגות המונחות עם הרוחיזוניסטים; ציימת השירות על פי ב' שחרן (טל קווק) ורישמת השירות על פי לדמלה (טיליה) אפטשיין' ג' 12/29 מ-7 בפאי 1940; באלון מבחן זיבוטינסקי נמצאת דרישת גנן המרינה' אטמי' עליה ב' 6, שורמה לרשותה הקאנונית (ראו סוף למטר).

9. אבנרי, מודולס שר אפורות, מביא ורישמת של 'ההעפלה המאורגנת' ומחקן לפי חוגגים המארגנים: המודר לעלייה ב', שליחי הצעיר, ביחס ואעצי', עסקי הגיא שטאצ'מן ונתנווה, בשיתוף עם טוכני אגניות; פרטיטים גנופיטים ציבודים אוחזים: ברוך קונפינו, בחרולד שטואפר ואחריהם, עמ' 389-394; דליה עופר, חזק בון, עליה ב' בתיקות השוואת 1939-1944, יר' יצחק נציגוב, ירושלים 1968, מביא רישמה זאת של יהודיות שהפליטה בדרכן לאדר ישראל', עמ' 474-476; דור שפירא, עליה בבל הדריט – תולדות תאג'ה – לארכ' ישראל טראיאנום תשל"הן תמיישי נשד' לשלאו שנות השלושים (1918-1937), העממתה לחקר מערמות והעפלה ע"ש שאול אביגור, תל אביב 1994; יהודיה לפידות, לירונה של מתרת – האציג בשנות השלושים, אחר דעת מרכז לימודי יהדות ורות, 2005, נספחין, מביא ורישמות על-פי הגופים המארגנים: עליה אף על פ' של הדיוידוניסטים וטאצל', ארגון 'החולץ והזגנית', אנסטס פרטיט, גוננים, תל אביב 2005, יוקוני, טפינט מטירלים נ"א נאר ת' או מ' 'טביב' פר' קרב שפק איילו', גוננים, תל אביב 2005, הוא לקסיקון של אוניות המפעלים, מבוסט ברכובו על רע איש, לעיתים קומות לאלא צין מקור המידר.

10. בגיטמק, ש' וחדר אלוחון; א' אבניאל, מטבח שעריט, מודיעק, תל אביב 1967; ב' קתפינו, עליה ב' מתחמי בולגריה 1938-1947, 1940-1948, אחיאסף, ירושלים 1965; ר' קלינגר-עליאב, המסלט אשווון, עם עברו, תל אביב חללי.

'וונדה' (Vanda)

בעקבות הצלחתה והתקנית של הפלגת 'איונייאן', האונייה הדאשונה שיצאה מטעם הרויזיוניסטים, קנו פעילי בית"ר בוחרה וברגנץ' אווניה נספפת ושמה 'וונדה', היא נרכשה בידי מפקד גליל לורץ' של בית"ר, ומהנדס לבילינסקי באמצעות סוכן אוניות בשם חביבויץ. היותה זו אונית מוגןת קפנה, עשויה עץ, שוגנה בנכמל רגנץ'.

קבוצה של 50 חבוי תנועות בית"ר מהגושורה הימית בדנציג (דריניה) יצאו בהובלה מלודז' וחמשנו במאנה והcosa של בית"ר באודולובקה עד להשלמת הסידורים באוניה. באחר מימי הקיץ של 1934 הם עלו על סיפונה של 'וונדה'. צוות האונייה כלל הרבה חובל ושני מלוחים מקצועיים. עשרה מבין הנוטעים שימושו אגשי פוחר. ואונייה יצאה בשעות הערב מדנציג'. במשך הלילה חים סער, למחרת בכוור המגע והתקלקל ליד החוף הבלטי של גרמניה. כאשר ניטו לאשליך עוגן, הושדחת נורתה וועגן אל. האונייה נספחה לים והפתחה אך נסילה מטבחה. הנוטעים פנו אל החוף באמצעות סירות. לבילינסקי ותיכוביץ העמוץ לרךן על מעשה דמותו.¹⁶ 'וונדה' לא נכללה בראשימת המשנות של אוניות העליה והבלתו לאגלאט משום שלא הפליגה בטופו של דבר לחוף אדץ'-ישראל. אולם, בראשימות נכללות אוניות נספות שלא הגיעו לאדץ' אם משם שחורו על עקבותיהן, או שהפליגו מראש לנמל בטזקיה או שנחפרו כלב ים.¹⁷

אוניה עלגמה

בחשופת המזקה הכלכלית שאלייה נקלעו יהודים רבים בפולין, בעיקר ממיעוט הביניים, ו עקב הקשיים בהשות רשותה עלייה (סרפיפיקטים) לאדץ'-ישראל, נוצר שיתוף פעולה יוזא ודופן בין הסתדרות המזרחי' הרותית-ימנית לבין 'פלגת פועל' ציון שמאל' הסוציאליסטית-מרקסיסטית, למציאת פתרון באמצעות ארגון מצצע להעפלת תיירות' והעפלת נישואים פיקטיביים. 'פלגת פועל' ציון שמאל' שלא השתיכה להסתדרות הציונית, חודה ליוומה של המזרחי' מוסס של חבריה היוזק טיכויים קולושים בייחור לזכות אף בחלוקת קטן מכוחה המדיטיפיקטים (חלוקת המכוסות נקבעה במטרות ההסתדרות הציונית, על פי מפתחה הנועת/פלגתן, בהתאם לגודלה

16. לוד'ליטאי, אגד'ל-פי, עמ' 67-68. ראו גם אצל אברני, מוחות מס מאחרות, עמ' 198.

17. טעה זו מעלה גט שניכר, התנעה איזויזוניפית, עמ' 38.

'קפולו' מופיעה אצל לוד'ליטאי, כרישומותיו של יהורה לפירוט (ככל הנראה מטע שמנדרגה השתייך למחלתו של לפירוט) וכן אצל היידוני, אך אינה נזכרת כרשומות אחורות למרות שהיא זו הפלגת מעלים מאורגנת.¹⁸

'קפולו' (Kapulo)

בראשית 1933 יצאו בשליחותו של ז'ובטינסקי שלושה מדרשי הזה"ר בפולין: ד"ד ר' ווירובינסקי, המהנדס מ' שסקין ומור קווטנא (קווטק) לאוזור דנסציג כדי לאתר כל' שיט מתאים להבאת עולים. הם נפגשו שם עם חבר התנועה צבי הרמן טגל שהיה נציג חברות הטענות קלינשטייט-טגל. הלה פנה לעורך דין יוניב בפריס שזכה לו לחיבור אוניות משא יוונית בשם 'קפולו' שעגנה בפראטס ובעליה היה יווני בשם ספריו טיפלרו.

'קפולו' יצא לדרך מפראטס, כנראה לאחר מארשי האביב של שנת 1934, ועל סיפונה 157 נוסעים בשלוש קבוצות. האחת התאוגנה ברגנץ' ודר' מישר נסיעות ושתיים אחרות והתארגנו כאופן עצמי' בתאונת. סמוך לחוף הארץ הכתין וב החובל בסירה והמקיבת לעברו ונמלט מהשוו טירה של המשטרה הבריטית. ונוטעים המdroו באחד מאיי יוון אך גאליוו בכוחות עצם להגעה לכדיות.¹⁹ למרות האונייה 'איונייאן' (Ionian) שהגיעה לתוך תעל אביב ב-28 באוגוסט 1934,²⁰ שהפלגה זו אוגנה מטעם תנועת הזה"ר והאוניה 'איונייאן' נסודת בירושימה (בשם אוניאן), 'קפולו' אינה מופיעה כאשר מרשם אוניות המעלים של עלייה ב-

13. ראו לוד'ליטאי, אגד'ל-פי, עמ' 128. ראו שפירא, 'עלות מל' הררכט', עמ' 176. זהא כחוב כי מהפכה בראשית 1934. ראו גם אצל פפח גני, הארגון הגברי הלאומי (אצ"ל), תל אביב 1977, עמ' 44.

14. לוד'ליטאי, אגד'ל-פי, עמ' 17-18. ראו גם אברני, מוחות מס מאחרות, עמ' 199, שכתב כי על סיפונה היו 55 נוסעים. הוא מיחס את נסיעתם של חברי הזה"ר ואת המגעים שלהם לרכישתה של האונייה 'אוכוון'.

15. שראו פרון כי שמה האכן הוא 'איונייאן' – *Ionian* והוא היה אונייה האזרחית בשירות הדאשונה שארגנו הרויזיוניסטים ועל שמה נקראה השירות/הפלגה. לא מזמין סימוכין נוספים לטענה זו. אוניאן זו חילצה את נסעי 'קפולו'. ראו שפירא, 'עלות מל' הררכט', עמ' 176-177.

בצע. יצחק גורינברט, מנכ"ל מחלקה العليا של ההסתדרות הציונית העולמית ודש מהסתדרות 'המודח' בפלין להעמיד לrisk את הובנברג.¹⁹

הפלגות 'אף על פי'

משה גליili (קְרִיקִיטִי) במעריוונו

משה גליili (קְרִיקִיטִי) נראה כי דק בהפלגה ורכיעית בסודיה היו שלוש אוניות. האונייה השנייה הייתה בוגריאו 'ארטמיסיה' ששימשה לאחריו את תגונת 'החלוץ'. ככל הנראה 'ארטמיסיה' השתתפה בחלק הפלגות שבמסגרת 'אף על פי'. בהתאם לשומות שונות במבחן 'קובוטינסקי' האונייה בהפלגה השלישית הייתה 'פונדומיטיס' והפלגה הרכיעית והאחרונה בסודרת הייתה בללה שלוש אוניות – 'ארטמיסיה', 'אלאני'

^{19.} שפרא מכיא את הסיפור המלא של האונייה מתק ר' לרמן בתוכדר יוסוף וסורי שנשלחו ב-29 באפריל 1935 לפה, מൻאל מחלקה العليا של ההסתדרות הציונית בתל אביב. ווא שפיזיא, 'עלות בכל חירות', עמ' 197-198, וטורן כי זו אונייה של עלייה כליה לאליתן רוא' ס' בנטוק, 'פער האטטלים', עמ' 2. וזה מוכיח ב証 tothat לאוונה אונייה שהיא 'אוניות' בקד יונת ציה וקומה על ברז מים אחר...'. שלוח מטהץ ירא' לוונגה כדי לטלטל בשונגה להפלגה בסוק מוכדר שם אוניה בשם 'טוט אנטוניא', יזען שלו הכותה.

^{20.} עדותו של משה קְרִיקִיטִי גָּלִילִי העבדית בירושלים.

55/152, 152/15, האוניברסיטה והברית。

של כל תנועה). שתי הסתדרויות הפיצו בין חבריהם ותומכיהם חוזר כרך ארגון קבועה לנסיעת תיירות למכביה השנייה שאמדורה הייתה להתקיים ב-2-7 באפריל 1935 בתל אביב. המארגנים בפועל היו חבר 'המודח' בשם הובנברג ייחר עם ארם נסף בשם אורבן. בתגובה ליום התונועתי נרשם להפלגה 61 איש (כולם מפלין אך או דוקא חבר מפלגה), בהם חמיש נשים, שהיו 'ушאות' בנישואים פולניים עברו הנסעה והו 50 זוגים.¹⁸ מאוגני המשע משתי התנועות, רכשו במשותק ספינות דיג בגורל בינווי, מצודה במנוע, עשו עץ בתפוצה של 300-400 טון.

ב-19 במרס 1935 יצאו העולים מגורשה ברכבת לבורפשט. שם היו אמורים לקבל אשורת תייר. אך בשל החמות מרינית השلطנות הבריטים ביחס למטען אשורת תייר, חיבו הנוסעים להמתין חדש ימים ללא תוצאות. המארגנים נאלצו למצוא אוניה שתיקח אותם ללא אישור. הנוסעים הושעו ברכבת ליונן ורדז יוגטלביה. בטלוניקי עלו על רכבת שהביאה אותם אל מיף הם מחוץ לעיר ושם הוועברו בסירות לספינת הדיג שהמושינה להם.

ב-22 באפריל 1935 יצאה האונייה מסלוניקי ועל סיפונה 61 נוסעים. בצוות האונייה היו רב חובל ומלחים יוונים. המלווה היה ארם בשם גדורון. הפלגה נמשכה שישה ימים. ביום שבת, 28 באפריל 1935 הגיעו האונייה לחוף הרצלייה, אך תנאי העגינה היו קשים וכן המשיכה לחפש מעגן נוסף. בחצות הלילה של יום ראשון הורדו הנוסעים בסירות משוטים קטנות ואთ הקטן האחרון עד לחוף עשו בחליפה עד צוואר בmiss. לאחר שעלה וכירדו את הסביבה, הלוכו לכיוון אורות שראו מרחוק והגינו למאהל ברווי. הברוחים ידו עליהם, שניים נפצעו ורביהם הובו מבות קשות.

חברי 'פלוגת הקיבוץ המאוחד' בהרצלייה שמעו על בואה של אונייה מעפליים ויצאו לחפש את האונייה. משמצאו אותו, הביאו לקיבוץ, נתנו להם מזון וטיפול רפואי והעבورو אוחם לתל אביב, שם נמלטו בקרוב האוכלוסייה.

האוניה חזרה ליון עם המלווה גדורון. ר' לרמן, כנראה אחד הנוסעים, התלונן על היחס המשפיל והוטבל שעבד עליהם ותיר את המארגנים בעבדינים רופאי

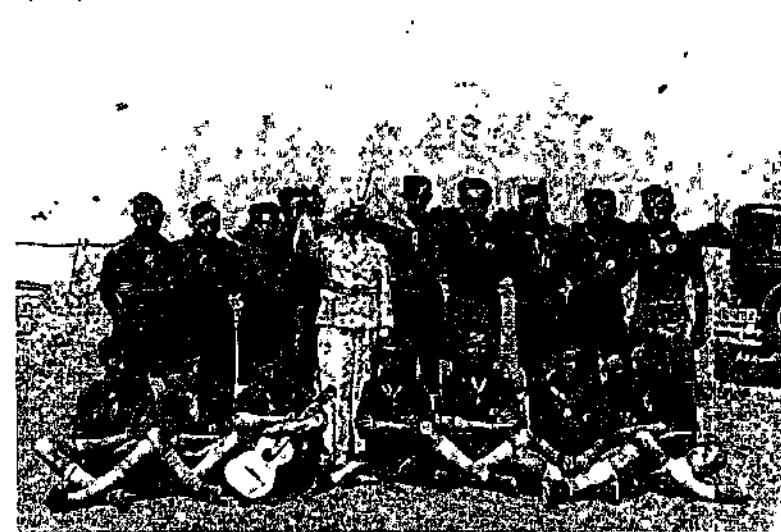
^{18.} חיים כרמל שהיה שליח הסוכנות ויהגר לאייזהה מצין כי מחד הפלגה ונגדיע לפגמים לכוריו ישיט לנפש. ראו ברולם, 'חצלא' בימי שעדר', עמ' 185 העדה 16.

400

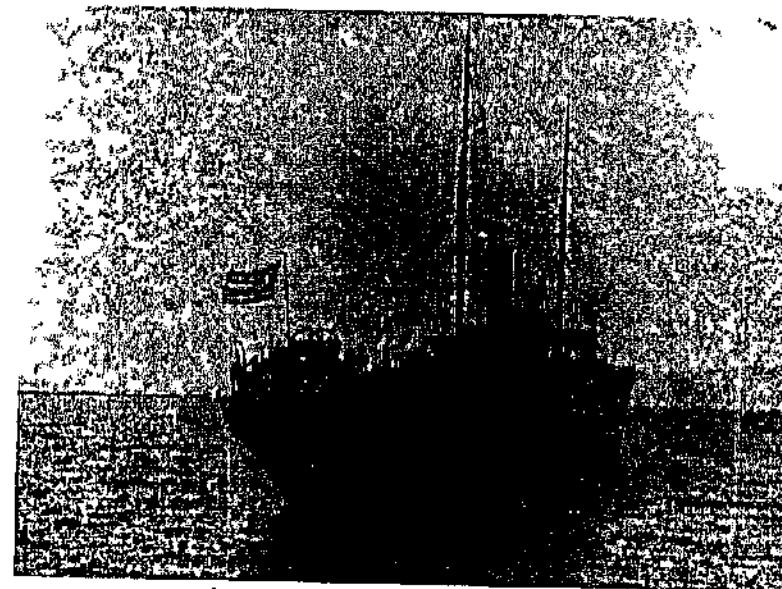
ובעלת רקע אידיאולוגי. יחד עם זאת הרברטים מלמדים אולי מודע אין חיעוד מסודר של הפלגות הללו. עיון ברז'יץ מגלה כי אוניה בשם 'עמוס' הפליגה במסגרת אף על פי עם 350 נוסעים. וכך נכתב בין היתר:

... האziel הוא האסון שלנו. ואינטראנסית באה כתוצאה מפעולה של פורשים. הפרינציפ שלט היה שהינו עובדים במחתרת אפילו שהינו נסדר עם ממשלה ייון. (...) כדוגע שחופעה פוליה ראשונה מאורגנת על ידי פורשים של אדים שהיה בחיל וקרא לעצמו גלילי ושם דמיוני היה קרייבושין, לא היו לה סודות אידיאלייטיים. (...) הפורשים הופיעו כתופים ובמהלות. קריינושין חטיאין לעתוק. (...) גנו ניצל את הרצק של ייון וארצונות אירופיות למטרתו. זו (...) הם קדאו לעצם אף על פי אך לא היה להם כסף ולא ארגן חלוצי. הם לקרו פלייטים מאוטריה אך לא היה להם חומר חלוצי. הפורשים הצליז כבל זאת להביא משלוח של 400 איש. הם התקימו מהנה בקרבת אוניה והגנו דגל ושם התגשו עם המשטר היוונית כי הרגל העברי והרגל היווני דומים בעכיהם.

המعلن על האונייה 'עמוס' 350, בעוד שבחפה קורתת עבורנו היו עליה 172 בלבד וגם או השבענו שזה הרבות. ובchein היה מזועם מהווען החקי רפינוטיס²¹, ד"ר וילי פרל (William Perl) אחד הפעלים המרכזיות של העליה היוונית-איסלאמית הכך אישית את קרייבושין וטיעו לו. נראה כי רשות האוניות שלו שופכת אוור על ההפלגות והותן. שמה של האוניה בראשונה הוא 'קוסטה' (Costa), ספרינט מפרש בעלט מנעו עוז. ככל הנראה זה שמו של הבעלים היווני של הספינה והוא ושל כמה כלי שיט וביניהם 'ארטומיסיה', פול מזין כי בכל הפלגות של אן על פי השותפה 'ארטומיסיה'.²²

קבצת חיילים ממנה עולי אן על פי ביחס. משה גלילי במרכז לבנים

אוניה אן על פי/ ברכבה לארץ ישראל, נסחת רбел ייון

רפינוטיס²¹, ד"ר וילי פרל (Perl) אחד הפעלים המרכזיות של העליה היוונית-איסלאמית הכך אישית את קרייבושין וטיעו לו. נראה כי רשות האוניות שלו שופכת אוור על ההפלגות והותן. שמה של האוניה בראשונה הוא 'קוסטה' (Costa), ספרינט מפרש בעלט מנעו עוז. ככל הנראה זה שמו של הבעלים היווני של הספינה והוא ושל כמה כלי שיט וביניהם 'ארטומיסיה', פול מזין כי בכל הפלגות של אן על פי השותפה 'ארטומיסיה'.²²

מפעל זה העפלה היוונית-איסלאמית זהה זכה לביקורת ולעג מצד פعلي הפעלה, אנשי המוסר לעליה ב' וה坦ענות החלוציות. בימי ליחס זה מופיע בדוח שכתבו כלל הנרא בקין 1938. הם טוענו כי הפעולות חייבות להיות מחתרתית ולא פומבית

21. ראו עופר, דרכ בית, עמ' 23 ורשימת האוניות עמ' 474-476. אבנרי מציין ארבע הפלגות. לפירותו כתוב כי הפלגה השנייה והשלישית היו של ארטומיסיה. ראו יותר לפירוט, לרומה של מתרחשת, פרק 8, על הפלגה אן על פי' בראשונה ראו אצל אליהו לנקת, סיפורו של מפקד אלפלגה, הדר, תל אביב, 1974, עמ' 30. על האפלגה האחרונה ראו גם אליל יצחק בן עמי, שנות דעת – ימי אהילות, תזוכ, תל אביב 1984, עמ' 128.

22. Perl, p. 404.

שליהם. משמעה הושגה על ידי מבוטן, היה חסר מזון. מיר אוחני ההפילה בהאה
האינטרכניזיה הכריתית ביען.²³

שנאות פוטיס בהפלגות אס על פי

23. קטע מוויד'ו של פעיל העוסקת ללא תחינה וללא חרץ. נמצאו כאותם עלייה ב' בארכון העממי

עד לבן. האוניברסיטה שמנבירה בשנות הדוארים של חוברת עתיק, שמה הוחלט על "עומס" ושםשה לאימני הפלילים. מכאן שבדוח כי דודו נקבע מתי שואה מדואית שנוטה הארבעים. יתפורשים והוא כנוי לכל מי שקסוד לחשעה והזריזות טלית שפעה מהסתוריות הצעירית. המכושג אינטלקטואלי מתיחס באן למחדורה של מדיניה בימי 1938-אצל מלשלת יוזן כריזמתמען הפלגות מסוג האקלים. רבבותם בגדאלצון אונשי המוסד והזריזות טלית לחפש נAMIL מוצאי טרישים.

24. הרשמה מופיעה גם על שם של ב' שוויך. לא הצלחתי להוכיחו. ולל קאץ אלן און ג' שנברון כ-1937 לפולין לעסוק שם בענייני וההעפלה. היה אחד המכונת הראשונה מפעם 'חרות' ונפטר ב-2001. הרשמה של קאץ בארכון מבון זרטהיינשטיין 2/4-4/12. ורשימתה של מילה אפשרית ישירותו מבון זרטהיינשטיין 2/4-4/12.

25. אבנרי, ממלוכ שטראודט, עמ' 203-207.
 26. עופר, דוד ב', עמ' 23, 25, 119. הטענה ביחסות בקיזור כי בין פברואר 1937 למרץ 1938 הדריכו חישוב הפלוגת במטריה שיחוף הפעילה בין גלילי לבין התגעה הדריזיוניטית, שבונן

הנתקן מהתפקידים הללו, ופְּרַטְתָּם בפִּרְמֵזָה רִקְשָׁלֹש אֲוֹנוּתָה.

⁸ כו' לדוגמה לדוגמה של פוחתת, פוך.

22. לוג'יליטני, אט על טו, עמ' 100, 94, 81.

Perl, pp. 405-409 79

- 111- 105-109 .29

חיל פל	ולדו ליטאי	לפיוזות	עוופר	אבנרי	ושימת הגן	קווק/ אפטשיין	הפלגה ב
ארטמיסיה I	ארטמיסיה אומטינסיה	I	אקי על פי	אקי על פי	אקי על פי		שם הפלגה/ אוניה
68	54	54	54	54	54	58	מכפֶּלֶם צעפְּלִים
1937 אנטוט אתונה	סוק אנטוט רוואצו	ראשית אלבניה	דודאו אלבניה	ספטמבר אלבניה	ספטמבר 1937 נמל זודאו (Doctès) אלבניה	-	תאזריך מקום ציואה
טנזרה	טנזרה	טנזרה	טנזרה	טנזרה	טנזרה	טנזרה	טאזריך מקום זהות
115 ארגון וזודה בטורקי				יצאו כسفית חופים מפלמה		מדמי ביז'ן אגן תחינה	עדות
היל מל	היל מל ליטאי	לפיוזות	עוופר	אבנרי	ושימת הגן	קווק/ אפטשיין	הפלגה ב/ אוניה
ארטמיסיה II	ארטמיסיה קורינתיא	II	-	-	'גנדה מיטין'	-	שם הפלגה/ אוניה
120	95	86	96	86	96	86	טיפוף צעפְּלִים
דרצ'נבר 1937 קורינתיא	סוק עזאץ מל סגפה קורינתיא אלבניה	פברואר 1938 רוואצו	פיבומת אטילה	ראשלט זוט דודאו	-	פברואר 1938	תאזריך מקום ציואה
טנזרה	טנזרה	טנזרה	לאחר ימי	מרץ 1938	-	-	תאזריך מקום זהות
				ט' ב' ארונות טכנייטי ביתך		טרכיכי כין ארון בוינה	הערות

ט. מיזביין היה קביע שפטן בית'ר בלבנון.

3. נמל נגטה קורונינה לא אוצר במפות של אלבניה. יובן שהבונה לאעריניות בין נבי שומופיט ברישומו של פרל.

להתיר ירידת פליטים יהודים שיגיעו מ羅מניה והבריטים אמרויהם היו לוחתך בניתם לאرض דרך הייבשה במסגרת מכסת וירישנות שנקבעה בספר הלבן' במאי 1939. השלטונות הרומנים שיתופו פעולה וידגו ליציאה בטוחה מהANEL. שמהנה הפלגות מסוג זה שייצאו בין פברואר לספטמבר 1942 מתעדות אך לא כולן נזכרות בשמותיהן במרכזי הרישנות, אלא מוגדורות כسفינות קטנות ('מיהאי', 'מייצ'יא', 'איאקSEN', 'ז'וֹרְדָּהַזָּאָהָל', 'ז'וֹטְרוֹל', 'ז'וֹגְנָאָזָל', 'ז'וֹרְפָּה', 'ז'וֹדָה', 'קְרִיְידָן').³³ רק 'מיהאי' ו'מייצ'יא' הגיעו בשלום לחוף הארץ. היתר טבשו או התפרקו בסמוך להפלגתן או שמנפסו ווזבאו לקפריסן. יש לשים אילו את ליל' שהפלגה בשירות המוסדר לעלייה ב'.
להלן סיטורי הפלגותיהם של הסירות:

'מיהאי' (Mihai)

סיפורה של ההפלגה החלה בסוף 1940 כאשר שלושה צעירים מבני הקהילה היהודית בקובישט רכשו מחברת נסיעות וומגנית ספרינט דיג שאורבה 13 מטדים ורוחבה 4 אלבניות. כולן הגיעו בשלום לחוף הארץ, שלוש מהן לחוף טנוטורה. העולים ירדו מבלי שותפותו בידי השלטונות הבריטיים.

הספינות הקטנות

בשלהי שנות 1941 חלה החמרה במצב היהודים ברומניה. גל של פגיעות ביוזרים שיטף את המדינה. בשנת 1942 גורשו יהודים לטרנס-דניסטריה. יהודים רבים ביקשו להימלט ורק הים ודרך טורקיה ולא נרתעו מاستון שכיטת אוניות המעלפים טרומנה כים השחזר כפכואר 1942. אנשים וגופים פרטניים ברומניה נשלו יזומה ורכשו יאכטות או סירות מפרש שלא נודיעו עבון רישום וסירוש בטיחותם בוגם. הפלגות נעשו ללא סיוע מוטדי. הנוטעים השיגו לעצמם אשירות כניסה למטרינות בדרום אמדיקה. גם גם לא נזקקו לדב חובל ולמלחים ותשיטו את הספינות בעצםם, וכך שחקל את ארגון והפלגה. הפלגות הללו התבצעו בצל ויכוח בין שר המושבות הבריטי הlord קרנגורן לבין משרד החוץ הבריטי אוניות גודלן של פליטים שהיו בירדן לארכ'-ישראל וכאליה שכבר הגיעו לארכ'.³² השלטונות הטורקיים אמרויהם היו

33. אבנרי מביא בדוחתו את ז'יטרול' שהפליגה מטולינה, דומגניה, בספטמבר 1942 ווזבאו לקפריסן ושש סירות קטנות (לא פירוט שמות) שהפליגו בין מרס לאוקטובר 1942, חלקם הצליחו להגיע לאرض וחילק נז羞ין ברוך ווזבאו לקפריסן. ראו אבנרי, פורום שט אורות, עמ' 395. עופר מצינו ברשימתה שעונות: 'מיהאי', 'מייצ'יא', 'איאקSEN', 'ז'וֹרְדָּהַזָּאָהָל', 'ז'וֹטְרוֹל', 'ז'וֹגְנָאָזָל', 'ז'וֹרְפָּה', 'ז'וֹדָה', 'קְרִיְידָן' ל�פריסן. ראו עופר, דzik ביט, עמ' 476. לפירוט מbia ברשימתו רק אחת ז'יטרול'.

32. על תביעתו של קוזנברון ראו עופר, דzik ביט, עמ' 266-272. וגם אהוד אבריאל, מטהו שפירים, אל אכיב: ספרית משיב, 1976, עמ' 110-111.

הפלגה	שם הפלגה/ אוניה	זמן הפלגה/ אוניה	מקום/ אוניה	אנטלי/ אוניה	עדיף/ אוניה	לפידות/ אוניה	לו/ אוניה	ויל' פול/ אוניה
מפעלים ומקסם יציאה	טראיר טאנדרה	יוני 1938 יוני 1938 טאנדרה	טאנדרה טאנדרה	- - -	381 381 381	381 381 381	381 381 381	3 אוניות בתוכן 'אנטטסיה' III
תאזריך טנקט נחיתה הזרמת	טאנדרה טאנדרה הזרמת	יוני 1938 יוני 1938 יוני 1938	טאנדרה טאנדרה טאנדרה	- - -	381 381 381	381 381 381	381 381 381	3 אוניות

חוֹף אלבנטורטה ושם טבעה בסערה. האסעים ניצלו ונעקרו באלב. לאחר מכן חווו לארץ-ישראל.

'אויקסון' (Oyakson)

'אויקסון' הייתה ספינה טoilים (yacht) שנרכשה בירי וזכרט אדרמוביין (ארם), איש עסקים יהודי אמריקני. הוא ביקש למלאת בה בני משפחתו וידרויים. ב-16 במרץ 1942 יצאה הספינה מكونסטנסה כשלל סיפונה 13 איש. היא הפליגה לאיסטנברול והגיעה לשם ב-19 במרץ. השלטונות והתפקידים סרבו להתיר לה להיכנס ועל כן המשיכה להפליג לאורך החוף הטורקי בתקווה לעגן באחד הנמלים. הפלגה האדומה גרמה נזקים לספינה שהייתה מיועדת בעיקר לשיט חופים. היא נגרדה באמצעות סירת שמדר פוחקית לאיזומיד. גם שם לא הותר לנוטעת לרודת לחוף ובמשך מעלה מהתרושים הם נשארו על הספינה והתקיימו מפגין שיטפוקו להם אנשי הקהילה היהודית במקום.

לאחר תיקון הנזקים הורשות אוקטובר להפליג. הקבוצה המשיכה להפלגה לאודר חופי טורקיה, סוריה ولובנון. בהיותם מול חוף בירות עצרה אותם ספינת משמר בריטית והאנשימים נלקחו לחקירה בירי אנשי המודיעין הבריטי. סיון שנחשה כמרגולים, נעצרו והועברו לקפריסין.

סיפור מעפילי 'אויקסון' התפרסם וראשי היישוב היהודי בארץ עשו מאמצים לשחרורם. והמאזים נושא פרי רק בעבר כשבור כשנהיים, כאשר אנשי 'אויקסון' הגיעו בעולים רשמיים לאודר בטפינה בדיטלה. רומטש אודר וגדג בתרום המלחמה לזרמת ועסק שם בסחר עם צ'כוסלובקיה. הוא היה מעורב בעסקת הנשק הצ'כית כמחלך מלחמת העצמאות.

לפי גרסה אחרת 'אויקסון' נטרפה ליד Cesme (בקרבת איזמיר). 14 נסעה נפצעה בידי השלטונות הטורקיים עד שהבריטים נתנו להם רישיונות כניסה לקפריסין, לשם הגיעו באוגוסט. בין הנוטעים הייתה ליל אדרמוביין-רוות ממנהיגות ויצו ברומניה.

'מירצ'יאה' (Mircea)

הפלגתה של 'mirצ'יאה' אורגנה בירי אנשים פרטיזנים מיהורי ורומניה שרכשו אותה, והשיגורשיות להפלגה ואשורת כניסה לפראוארי באמצעות אמצעות אחרות הנויות 'מרקון'.

'מיוחאי' אפליגה שב לדרכה ב-13 במרץ 1942, כנראה עם 14 נוסעים.³⁴ למחרת היום הגיעו לפחות קצרי הבוטפודוס. משמר החופים הטורקי פתח לעבריה באש ולמהורת הותר ל'מיוחאי' לזמן נמל. ב-19 במרץ 1942 נתבללה ידיעת שאונייה בשם 'מיוחאי' עומדת להגעה לאיסטנברול עם 1,400 נוסעים. גלורד קרנברון החל לבדוק אפשרויות העברתם למתחנה מעבר. כאשר התברר כי מדובר בסידת מנווה 14 נסעים בלבד, השיג קלינכירן את הסכמת הנציג העליון הבריטי, ג'רולד מקמילן, להעבירם לממחנה מעבד בutiliyת כאשר יגיעו. הבריטים נקבעו ייררכט מחרוז וחשש שהוא ישנה מקרה 'סטרומה'.

השלטונות הדווידיים לנוסעים כי לא יתירו להם להפליג לאודר ובכוונתם להזהירם ל佗מניה. רב החובל של 'מיוחאי' החליט להסתלק ובמשך חדש המתינו הנוסעים לבואו של רב חובל חוויש. לאחר קבלת אישור יציאה אפליגה 'מיוחאי' לנמל מסין. ספן הסירה היה דרומי ובעורנו נזין של אודר שהייתה נתונה להשဖעה גרמנית חש להפליג לאודר וביקש לרודת בנמל טודוק (שרוט) שחדיך את הנוסעים כיצד להשיט את הסירה עד לאודר. ביום שלמחרת הגיעו לשם גם 'מידצ'יאה'. ספורה שפרצה שתפה אותה לחוף ו'מיוחאי' חילצה אותה ואף ציידה אותה בדילק להמשך ורבבה.³⁵

'מיוחאי' הגיעו להופי הארץ ב-11 במאי 1942. הנוסעים נעצרו והועברו למוחנה מעבד בutiliyת כפי שוכבთ. שם נפגשו עם משה שרוטוק (שרוט) שהביע להם להזמין לאכנה הבריטי וכן להשתחרר ממיעדר. ב-20 במאי הורת הקבינות הבריטי לשחרר את נסעי 'מיוחאי' ממחנה המעבד בutiliyת.

'הוינאROL' (Hoinarol)

אותה משלוש ספינות מנעו קשיות שבאו מרומניה ב-1941 והפלגתן אודגנה בירי קבוצות צעירים בדורמניה באופן פרטיזני, ללא סיוע מוסרי.³⁶

90 עלולים יצאו מדורמניה על 'הוינאROL' (בדורמניה: נווד). הספינה הגיעה עד

34. ראה ברכהבה: חפס, פורצי השטחים, עמ' 314-316. לפי אבנרי, מallow שע טאורים, עמ' 319, 'מיוחאי' הגיעו לאודר ב-8 במאי 1942 כשלל סיפונה 19 נסעים שנערכו בutiliyת. לפי בסוק, ספר המטפלים, עמ' 338-339, היו דק 13 נסעים.

35. לפי חפס, פורצי השטחים, 'מיוחאי' ו'mirצ'יאה' הפליטם לאלבנסנורטה.

36. עופר, דוד ביבט, עמ' 237, אינה ממלחת אוניה בראשית האונייה, למחרת שהפלגינה טמוך להפלגתה של 'קיי נאו', אך גם אבנרי ולפיו.

להתלוות לספינת משמר בריטית להפליג לחיפה. ב-20 במאי 1942, מקץ ארבעים ימי הפלגה, הגיעו 'מירצ'יאיה' לחיפה ונושעה הווערו לעתלית ושהורדו בקייזר 1942.³⁷

'קרוי נאו' (Crai Nou)

בקוצחה של ערים, רוכם מהגרים בגילאי 20–30 מרומניה, שכוו באופן פרט' לאחר סיוע מוסדי סירה מפרש בקבולות שמו טון בשם *Crai Nou* (הגסיך הראשון) כדי להימלט מרומניה לאוז'ישראל. הם התקינו בטירה דריין, קנו מפות ימיות ואחד מהם היה מבוגרי התמנה ליב החובל.

הסירה יצאה ב-2 במאי 1941 מkontנסנצה ולאחר שבוע של תלילות פגשה סירת דיגים שתורתה לה את הכיוון לבוספורוס. מלאי המzon אוול ודק בהגעה לאיסטנבול הצעיר הנטושים בימים ובmonths. בהמשך הפלגה הנקלעו לים טוער ושידרו קריאות לעזרה. לאחר ששמעו בדרוי כי בעלות הבית פלו לסמיה הוחלטו להפליג לקפריסון כרי לא להקלע לאורור קרכות. בדרכן עגנו באי טורקי קטן הצעיר בו בירקות ומיצבי מזון אחרים תמורה געלים, בגדים חדשים וחיפוי ערך. מקץ חמישה ימים שב אוול המzon והנושעים בתוכו על המפרשיים קדיה להצלה: *help your friends*.zman קצר אחר כך הופיע מטוס ימי והשליך אליהם חכילת מזון ובמה שוקולד, בקבוקי משקה ושימורי מזון. הת敷יט עודר את רוחם והדרה להם את הכוון לקפריסון. 'קרוי נאו' הגיעו לලנקה בקפריסון ב-22 ביולי.

לאחר שנות בקפריסון הובאו נטלי 'קרוי נאו' לאוז'ז והגנווו לכוחות ההגנה.³⁸

'דורה' (Dora)

הפליגה ב-21 באוגוסט 1942 מנמל סולינה, רומניה, על סיפונה הי 15 נוסעים, ביניהם ד"ר ליאון שמילר, מעסקי ציוני בוקובינה.

37. על 'מירצ'יאיה' דאו בסוק, ספר ומנטוליט, עמ' 339–338.

38. לשי' נשף, רוך באל, עמ' 237 הסירה *Crai Nou* עשתה את דרכם בהצלחה מרומניה באוגוסט 1941 עם 12 נוסעים והגינה לחופי קפריסין. בעמ' 250 פרטיט מתוך מסמכים ביטחיים על 'קרוי נאו' ממאי 1941.

היתה זו סירת ריג שמידותיה 2.70 X 14 מטרים. הותקן בה מנוע בן 28 כוחות סוס ועל סיפונה נבנתה סככת קרשים. רב החובל וארכעת אנשי הצוות היו יהודים, מכין הנושאם. ביןואר 1942 החלו ההכנות להפלגה. הנושעים הצעיר בוויזות לפגועו של אחדר משה ומנון קיבלו רשות לצאת ברכבת מברקושט לטוליצ'יאה, שם עגנה האוניה.

'מירצ'יאיה' הפליגה מנמל טוליצ'יאה ברומניה ב-11 באפריל 1942 בשעה ארבע אחר הצהרים תחת רgel דזמני ועל סיפונה 40 נוסעים, ביניהם נשים וילדים בגילאי 13–17. סירה של משטרת רומניה הובילה אותה דרך שdot המוקשים עד ללב ים. לאודך כל הזרק לא היו הדשויות הביטחתיות מתודרכות כיצד לנוכח אוניה ונציגיה לא ידעו אם לסייע באספקת מזון ומים, לבקש מהשלטונות הגרמניים להティיד למירצ'יאיה לעגן בנמליהם, או להתעלם במדיה ויגרשו את הנושעים מהນמלים. 'מירצ'יאיה' הפליגה לאודך החוף ובקרכות ובאש חלהפה על-פני קונסטנצה נרו לעברה דיוות אורה מספינת מלחמה רומנית, כדי להזהירה לבל תתקרב לחוף יתר על המידה. ב-20 באפריל הגיעו 'מירצ'יאיה' לאיסטנבול. השלטונות הטוטריים סרבו להתייר לאוניה לעגן באיסטנבול, יתacen כי חשו מפרשת סטראומה' שניה והפנו אותה לאי פרינקוו בצפון מודח ים השיש, שם הצעירה בימים. ספינת משמר טורקית ניוטה אותה דרך מצר הדרתלים אל הים התיכון. 'מירצ'יאיה' המשיכה כהפלגה לאודך החוף המערבי של טורקיה ובאש התקרכה למנדרוס הורותה להם משטרת החופים להמשיך בהפלגה ולא להיכנס. היא המשיכה והצעירה בימים באי היווני Nikaria. בהמשך דרכה הגיעו לאיזמיר ועגנה כאן לצורך תיקון מנוע שהתקלקל. יהודי הקהילה המקומית שלחו מזון. הנושעים ביקשו להעיר איגרות לكونסול הבריטי בדבר מצבם אך הרבר נמנע מהם והסירה נדרשה להפליג להלאה. הסירה המשיכה לאי קסטלוריזו (Kastelorizzo) ממזרח ליוון, שהה בשליטה איטלקית. כאשר חלהפה על פניו נורו לעברה יריות מהארק, רב החובל נפצע והאוניה נתפסה. האיטלקים טיפולו ברב החובל הפצוע, ציידו את האונייה במים ומזון ושילחו אותה לאחד ימיים לחופשי.

ב-1 במאי 1942 הגיעו 'מירצ'יאיה' למרסין (Mersin). הקונסול הבריטי במקומות דאג לאספקת מזון, גם זאת מטען חSSH מהישנות אסון טביעת 'סטרומה'. באחותה עת עגנו במקומות שני אוניות, אחת של חברת מסחר יהודית אוז'ישראלית ואחת אמריקאית, ומלהוזהן הביאו לנסעי 'מירצ'יאיה' מזון, ממתקים וטיגריות ועדרו את רוחם. מזע הסירה תוקן שוב והטפינה המשיכה בדרכה. בהגעה לחוף צור, נודשה

המכונות ולתאים. הנוטעים דרשו להפסיק את הפלגה לשם תיקונים ויתויטורו. עגנה בסולינה לשמשך שבועיים. חכotta זומנניה התעלמה מדרישתם וגם פניותיהם לתקילה היהודית לא זכו לתגובה. ב-28 בספטמבר 1942 הפליגת 'ייטודול' מסולינה למworth מהאות הנוטעים ואנבט תור ומן קצ'ר החלושוב להזרז מיט לאוניה. עבורי הפליגנו נסעי יהודיה מרוסין לקפריסן יחד עם נסיע 'ייטודול' (ראו להלן). יומיים המנוח חREL לפועל אך לא היו כלים וחקליק היילוף. רב החובל הוטלה בים ללא שליטה. הנוטעים הניפו דגל עם הממות S.O.S. רב החובל הודה לדפק את מיכלי השמן כדי להקל על האונייה והשמנן הציף את ותאים החשיטה את חפצי הנוטעים. האגלאט האציגו את האסיפון והנוטעים נאלצו להשתמש בדלקים כדי לשאוב את המים. 'ייטודול' הייתה במרחק של כ-20 קילומטר מהחוף הטורקי. ב-5 באוקטובר נסחפה האונייה אל החוף הדמורי של הבוספורוס. רב החובל ניסה להשליך עוגן אך חור גורל נפער בקרקעית האונייה וותאים הוצפו במים. הנוטעים נמלטו לסיפון האחווד. המרחק לפחות היה כמה מאות מטרים והוא נטה מכך שווין יהוה לשחתות ו'ייטודול' חלה לטבע. כמה מהנוטעים קפצו למים ושהו לחוף. השادر נושא בעורת חבלט בטייחילים טורקים שהיו על התהום ומיד לאחר מכן התפרקת 'ייטודול' וטבעה בקרבת Catalca לי' החוף הטורקי של הים השחור, כ-50 ק"מ מאיסטנבול.

הנוטעים נותרו על החוף חטרוי כל וניסו להציג מזוודה מהקרים שנוחרו מהאוניה. הטורקים והלויכו אותם בדקה חולית וטושית לתחנת משנודר סמוכה (לא נוכר והין) ומשם נסעו ברכבת ואחר כך בעגלות עד לעיר אטאלגה ושם שבו כשבועיים. לאחר מכן קעבשו לכפר קאנן בשם אלבسان ולבטוך והעבورو לאיסטנבול בהשתדרות וסוכנות היהודית. השלטונות הבריטים בארץ-ישראל סוכבו להציג את כינמתם והנוטעים נאלצו להסתמך להצעה לצאת לקפריסן.

הם יצאו למרטין, המתינו ימיים לספינה שתיקח אותם לקפריסן ואו לגינה ספריניה טורקית קטנה ועמוסה.³⁹ בהפלגה לקפריסן הגיעו תנאי צפיפות קשים ורכבתם מראשי הציונים בכוקובינה. על כן, משהגיעו לבכפר פורלאס שבהר הטורודס. חנאי המchia היה סבירם למקומות קבע שיוציאו להם בכפר פורלאס שבהר הטורודס. הילדים נשלחו לבתי ספר מקומיים בניקוזיה אך נאסר עליהם להתרחק מהמקום. הילדים נשלחו לבתי ספר מקומיים בניקוזיה וככלונקה. בתקופת שחותם הגיעו אליוים לביקורים גם חיילים ארצישראלים מהצבא.

39. על פי רישומי ארכין (גנוך) המציגו, הגיעו נסעי 'ייטודול' עם נסעי יהודיה לקפריסן.

זרחה חלה על פני איסטנבול מבלי לעוזר, הגיעה למיסין ב-4 בספטמבר 1942 והמשיכה בדרכה עד שנטופה בקרטס ליר אלבסנורסה ב-16 בספטמבר 1942. נסעה חילוץ, הובאו למרסין וקיבלו ישינויים כניסה לקפריסן. ב-6 בנובמבר הפליגנו נסעי יהודיה מרוסין לקפריסן יחד עם נסיע 'ייטודול' (ראו להלן). על-פי דוח של משרד המשבות של בריטניה ספרינה בשם 'זרה', המ寧ה דגל רומי, עברה באיסטנבול ב-16 בספטמבר 1942 ועליה 17 נוסעים. רב החובל שלה סייר להמשיך וגוריד את הנוטעים באדרנה. הם העבידו לאונייה הטורקית 'אקליב' שהובילה אותם יחד עם נסעי 'ייטודול' לקפריסן.⁴⁰

'אירופה' (Europa)

יצאה מ羅מניה ב-21 באוגוסט 1942, שעלה סיפונה 21 נוסעים. הפלגה ארגנטינה באופן פרטני. האונייה נטרפה ליד קרבאנן בחוף הטורקי של הים השחור ב-24 או 25 אוגוסט. נסעה ניצלו וקיבלו מזאנגלים ומשינויים כניסה לקפריסן, אליה הועברו בנובמבר 1942.

'ייטודול' (Vittoria)

הפלגה של 'ייטודול' (ברומנית: עתיד) אורגנה על בסיס עסק בידי חברות נסיעות בשמ זומנניה, בה היו שותפים גם יהודים. והחברה גביה טבום גביה מאור עבד כ-120 יהודים מצ'רנוביץ ומכוקש ב羅מניה רכשו כרטיסים. כל אחד מהם שילם לחברה חמץ מיליון לי (מטבע רומי). היה זה מהיד מושקע שכן מהיר נסעה מ-20 בימים לתקומם הגיעה לכעשרה אלפיים לי. בין הנוטעים היה ד"ר יוסף בן מראשי הציונים בכוקובינה.

'ייטודול' הפליגה מבראילה (Braila) בזמןה ב-19 בספטמבר 1942 לנמל טולינה שבשפך הרনובה וכבר בהתחלה התקלota במנוע ומים נכנסו לארד

39. ברשימת האוניות של גנוך המציג מושיעת אונייה בשם 'זרה', של המוטר לעיליה, ב. שהפלגה ב-15 ביטול 1939 והגיעה לאדרן ב-21 באוגוסט 1939. לא ברור אם זו אונייה שהפלגה האריאונה. עופר, שם, עמ' 273, העיה, 31, מכיריה את 'זרה' במליה אחת בירין על 'ייטודול' וארכע ספינות ארותם ב-1942 ולא ניתן לומר אם היא קשורה לסדרת הספינות הקלאסיות.

לקטע הפלגה זה, במשין על עלייפותה 30 נסעים מובלגיה והיא הפלגה לקפריסן. צוותה מנתה אחד עשר איש, זרים וארץ-ישראלים. המכונאי היה יתורי בשט איסר. הפלגה הייתה הפעם בשוטפות עם חברת הטפנות 'עתידי' ריליאן הביפה את הרגל והחול-לבן הציוני. והמעפילים הדרו בקפריסן וריליאן הפליגה לביקון חיפה.

ב-21 באוגוסט 1943 בשעה 1:30 אחר חצות, כשהשייטת ברוכה מקפריסן, הותקפה ליליאן כיריה צוללת או מטוס גרמני וטובעה. המישוש מאנשי הצוות שהועוף לים וביניהם רב החובל הצלחן לתמוך שמי סיור האצלה שהורד מהאוניה והוא טורקית וחוכות. במשך שלשה ימים צפו על פניו המים, מטוס שחוג מעלה נעלם. רב החובל שבגרה נפצע וצאליה בטرس אברדה הכרתו, להסרי שתי שבאות מיריו וביקש שיטסן לאשותו באיסטנבול ולאחר מכן נפטר. בשעה שלוש לפנות בוקר וינו שניים מהתונדרים שהודאים את התהוו והחליפו לשוחות לעבר ולהזעיק עוזה. אחד מהם טבע והשני חור. ל夸וטה הצהרים אולו כוחותיו של ניצול נסיך גול שהפרק את טירותו לטבעו. בשעה ארבע אחר הצהרים חוג מטוס מעל שני הניצולים שנותרו וכשעתיים מאוחר יותר הגיעו ספינת טורפדו בריטית ומליחיה השליכו לעברם גלגל הצלחה.

כין והנספים מאנשי צוות ליליאן היו ריב החובל הטורקי, ארבעה מאנשי הצוות, שני חניכי קורס ימי של הפל"ם והמכונאי מחברת 'עתידי'.⁴¹

היו או לא היו?

בדוחות חקירה בריטיים מקיץ 1939 הנמצאים בארכיון המרינה נזכرت עדויות של מעפילים על הפלגות נספთ באוthonה תקופה שאין מופיעות בראשיותה: 'עיריה' שב-80 עלולים הגיעו בסתיו 1936; 'זיקטודיה' – 50 עלולים, חורף 1936; 'קללאופטריה' – 100 עלולים, דצמבר 1937; 'דיזנית' – 100 עלולים, קיץ 1937; 'אלכלטנדוטה' – 150 עלולים, אביב 1938; 'אנדרולטיה' – 180 עלולים, מרס 1939. להוציא חוקרי ארכין המרינה הפלגות אלו לא התקיימו בפועל. יתרכן כי מקורות הידיעות המתועת בפרטם ברורים שמדובר המעפילים לבריטים כאשר תוחקרו לאחר שנתפסו.

41. דאו חבס, 'טורצי השישי', עמ' 316-319; בסוק, ספר אמששלם, עמ' 348, מביא עדות אחד תיזולס מהתבעת ליליאן. ליליאן החותמת את רשימת האוניות של ארכין (גנוק) המדינה, אכרני, שעדר ולפרות לא כללו אותה בשיטות ואسئות.

הבריטי שארגנו פעולות תרבות והביאו ספרים עבריים ומתקדים לילדיים. רק כמויס 1944 יצא נסעי 'ויטודול', למגנטה ושם הפליגו באונייה 'אולוי' לחיפה.

'דור דה ואה' (Dor De-Vahl)

'דור דה ואה' (=זעגומים לגיל) הייתה סירת מנוע שהפליגה מكونסטנטינוס בוגבמברד 1942 וعليה 21 נסעים, בניחת נשים ולילדים. מיד לאחר הפלגה כמה סערה תוקה והסירה נאלצה לחזור לחוף הרומני, בשליכה עוגן וניטה לעוגן בנמל קוטן אך המשטרה מנעה זאת. בניתוח גבריה הסערה והעוגן נתק וכסוך שבוע ויתטללה הטריה בין הגלים. ביום השמיני היא התנפזה אל סלע מול חוף טודקי. הנוסעים הצלחו לטפס על צוק שהו מוקף יט משולשת צדדיו וזאדים מהם נפצעו. לאחר יומיים על הצוק ללא מזון ומים, הבחינו בהם אנשי משמר טורקי והזעיקו את תושבי וכח הסטן לעזרה. באמצעות חבלם שהביאו מהכפר משכו את הניצולים למלחה. לאחר מכן חזרו הניצולים לבית המלון Khedivial באיסטנבול, שם שוו כבודושים בתנאי מעז. הם שוחררו בתקומת הבריטים וניתן להם להגיע לטוריה ודרך היבשה ומשם להיכנס לארץ.

על-פי גרסה אחרת שוחררו נוטעים הטידה באשר הבריטים הנפיקו להם רישיונות כניסה לקפריסן. אליה הפליגו ממרסיין בטופי יוּי או ראשית אוגוסט 1942. אין מידע ברור באשד לגודלים של המעפילים בטירה או אך בדרכ כל המגורשים לקפריסן הגיעו לארץ בסתופו של רבד.

ליליאן (Lili)

سفינת טול ממונעת, שאודכה 32 מטראיט ודוחבה 5-6 מטרים, הייתה שייכת לצד רג'מרק באיסטנבול ונמכה למוסד לעליה ב' בטופי 1940. במשך זמן רב עגנה באיסטנבול ללא דגל. כאשר הגיעו 'סטורמה' לאיסטנבול ביקשו להעביר את נסעה ליליאן אך התוכנית לא בוצעה כי ליליאן הייתה חatta דגל. אנשי 'המוסד' ניסו להשיג עבורה דגל יתני או פנמי אך לא הצליחו ובינתיים עגנה באיסטנבול.

באוגוסט 1943 החליט 'המוסד' להעבירה מאיסטנבול למיטין בדידום-מחוז טורקיה ושם לאסוף נסעים להפלגה בעקבות הכוונה של בריטניה שהיא מסכימה לה討יר עליית יהודים שיבואו בכוחות עצם לטורקיה. טורקיה הטכנית שתניף את דגל

'הר ציון' (Har Zion)

אוניה שהפליגה ממרסיי עם 600 פליטים יהודים שנתקעו בצדפת והגיעה לחופי הארץ.⁴⁵

'קרול האפל'

העיתון דבר ריווח ב-25 אוגוסט 1939 כי אונייה בשם 'קרול האפל' הגיעה לחוף בירית עם 800 פליטים ועוכבה בידי השלטונות הלבנוניים. לאחר מכן הפליגה לקפטיין.⁴⁶

'סבוריית'

באוגוסט 1939 יצאה מרומניה עם 350 נוסעים והגיעה לחופי הארץ באותו חודש.⁴⁷

נתיב הדנובה

נתיב הפלגה ברנסנה נחנק לראשונה בדצמבר 1938 ביוםת ד"ר ויליאם פל (William Perl), עורך דין וינגאי שטיה מקובל לתנועה הרוחניתית, יחד עם עוזרו ר' פאול האלר (Paul Hafer). ניסין זה בא בעקבות שלוחות שליטות באוקטובר 1938 קבוצת עולים מנמל טושק באוניה 'דראגן'. הקבוצה נעזרה, בוגובל הדונובל עלי-ידי השלטונות המקומיים שלא תהיינה לה לעבר וווחזרה לויניה. פרל נבלט לאנשי הגסטapo בוינה להוציא את האנשים מהכרם מאוסטוויה. נתיב הדנובה, שהוגדר בהוויה ורטאי כתיב מס' ביןלאומי בקטע שבין רגנסבורג (Regensburg) בכוואדייה לבין הים השחור, נבחר כנתיב המתאים להפלגת אותן קבוצה, מאחר שלמעבר לו לא נדרש אשdot. בעקבות הצלחת ניסין זה הפליגו ספינות דבota.

בעקבות הלווז והבריטי נאלצו פעילי העלייה הדוחזוניסטים לעבד מנמלי הדם

45. Perl, p. 227.

46. במק', ספר המעטלים, עמ' 212.

47. ברלט, הצלחה ביטוי שוואות, עמ' 196-197.

בספייל היזכרונות של פעילי עליה אלו מוצאים שמות של אוניות שאין להן אזכור בארכיבונים ואינם מופיעות ברשימות שנמצאות בספרות המחק על הנושא. השמות מובאים מתוך העיתונות של התקופה או שלא צוין מקור השם וחום בוגרא המשובשים. ייתכן שהליך מן השמות היו אמנים בשימוש בקטבי הפלגה מסוימים ושונו לקרוואת תגעת האוניות לחוף. למשל, 'חמש סיירות' הגיעו ב-10 באוגוסט 1939 עם 148 נוסעים.⁴⁸

'ברטלאו' 'בראסאלו', 'פרוסולה', 'וילוסליה' – אוניות אחת?

עיתון הארץrieb נחנק ב-16 ביולי 1939 כי 'וילוסליה' נתפסה עם 650 נוסעים, שוחררה והפליגה חזרה לבים. עיתון דבר ריווח כי הייתה זו 'ברטלאו' באוטו תאודיך. ב-19 ביולי דבר וארץ כתובים נזכר על 'ברטלאו' עם 658ULER. לדוד ליטאי כותב על 'ברטלאו' עם 650ULER שנטפסה בין יולי לאוגוסט 1939 במימי הארץ. כמו כן כתוב כי 'בראסאלו' שהיא אונייה איטלקית מביאה 550ULER.⁴⁹

'טסאליה', 'טאסו'

ב-20 ביולי 1939 התפרסם בעיתון דבר כי האונייה 'טסאליה' נעצרה מול נמל כירוט בידי השלטונות האיטלקים. על סיפונה היו 650 איש. הוא שוחררה וחזרה ללבים. באותו יום כתוב עיתון הארץrieb כי אוניית קיטור בשם 'טאסו' סוכבה בים ממשח חדש ימים עד שאלכה הפאמ. נלו אלה שתי סיירות והיו בה 350 איש.⁵⁰

42. ראו רישומו של ברלט, הצלחה ביטוי שוואות, עמ' 196-197.

43. אבורי סויען שכנראה כל השמות הללו הן שמות שונים של אוניה אחת. ראו אבנדי, מושלם שרשות, עמ' 257, ואצל לודיליטא. השמות הללו מופיעים ברשימה מילה אפשתין באנציו פון זבטיניסקי ב-1/1. 'ברטלאו' מופיע ברשימה של הפלגות העז'ת.

44. ראו בסאק, ספר המשטחים, עמ' 212. יתכן שמדובר באוניה אחרת. ייתכן גם שהחמונה לשירה שאפסו' שנלחמה להפלגת אגנץ ניקלאס VII שהייתה באוגוסט 1939. ראו Perl, p. 407.

(עמ' 34 כorrisיתנו)

'אגיה ציוני' (Aghia Zioni), 'אגיאט ניקולאוס' (Aghios Nikolaus) ו'צאר ניקולא' (Czar Nikola) והיווגוסלביות 'סטבוס' (Stebus).⁴⁹

מלך' (Melk)

'מלך' הייתה ספינת שעשויות שנבנתה לשיט בין נמלי הדנובה ונועדה להנחת שמנמים איש. היא נחכרה בידי חרוייזיניסטים כדי להוביל פליטים בנתיב הדנובה לאחר מNELLI היהם השחור, שם אמרות היהת לאמתן להם אוניה. 555 איש הוועלו עליה ומלווה הפלגה היה יצחק וויזן (בן עמי). הצוות מנה 12 איש, בהם שני רופאים וטודנים. הנעים צוידו בזיהת הגירה ליבית והגיעו בוכאת לבית המכט בוינה תחת פיקוח אנשי אס.ס. בדרכה עצורה מלך' בבריטסלבקה כדי להעלות קבוצת נוסעים. ב-9 בנובמבר 1939 התקורה 'מלך' לטורפשת ועגנה שם. ב-11 בנובמבר עגנה בג'ורג'ו, נמל קטן בצד הרומני של הדנובה. ב-16 בנובמבר הגיעו 'מלך' לסלינה ושם העלו נושאיה על האוניה 'דראגה'.⁵⁰

אוראנוס' (Oranos)

سفינה של חמשת הרנסבה הגרמנית. הפליגה בסוף נובמבר 1939 עם קבוצת העולים של אחד אבריאל מכורטיסטלאבה עד לגבול יווגוסלביה ושם עלו על שלוש ספינות נהר יווגוסלביה. הן הפליגו לסלינה, רומניה כדי לעלות על אוניה. לאחר והרנבה קפהה עגנו הספינות קלקוזבו, נמל קטן ביוגוסלביה.

49. דאו בזחנה בטשו של ויל פרל William R. Perl, *Operation Action: Rescue from the Holocaust*, New York: R. Ungar Publication Co. 1983
50. סטוו The Four Front War: From the Holocaust to the Promised Land, New York : Crown Publishers, 1979.
שנות גס כתניות עלייה מתי לאילת שהפליגו לחופי הארץ. אבל טרל מופיעות ספינות נהר בשם אלה גם בדשימת הפלגות של.

50. דאו להידלטי, עלייה אף אל טי, עמ' 58-63.

החוור ולפעול בנמלי יון (מאז סוף קיץ 1938), בנמלי יווגוסלביה (מאז מרץ 1939) ובנמלי איטליה (מאז אפריל 1939). השלטונות במדינות שלחופי הים התיכון והים האדריאטי מנעו, מתוך כה החוץ הכרחי, הפלגות בלתי לגליות לאוֹרְצִישָׁרֶאל מנמליהם וכן המערב היבשתי של פליטים בתוחמי נחמן. בשל כך, גבר הלחץ מצד יהודים להימלט מאירופה והאזור היה היחיד בנחיב הדנובה. נורו זה היה לנתיב העיקרי לאוניות של התנועה ורוּזְיוֹנִינְסְּטִיטִיט, ושל חמש פוטסים. אנשי המוסד לעלייה כ' העידו שלא להשתמש בנתיב הזה מפני שלא ניתן היה לשמוד בסיר הפלגות של אוניות ברונוב, וממה גם שבחרוף הנהר קופא ולא ניתן לעמוד בו.⁵¹ על-פי דרישת השלטונות במדינת טלאורן הנגר, התנו חברות הספנות של הדנובה את הפלגות בהימצאות אוניה שתקח את הפליטים להמשן הנגר. החבות ועיקריות שעמן עבדו פעילי העלייה היו: חברת הרנסבה הגרמנית DDSG - Deutsche Donau (Schiffahrt Gesellschaft Cedock); חברת הרנסבה הסלובקית Schiffahrt Gesellschaft Calka (Calka) וחברת הרנסבה האוסטרית Danube Steamshipping Company. ב-11 אפריל 1939, מועד הפסקת הפלגות מנמלי הים והים ועד ספטמבר 1939, מועד פרוץ המלחמה, יצאו מנמלי הים השטור 23 אוניות.

Namely המוצא העיקריים על הדנובה היו וינט, ברטיסלאבה ובודפשט. נמלי העיר העיקריים היו סולינה (Sulina), גלאנטז (Galantz), קונסטנצה (Constanza) (Tulcea) וכלאץ' (Balchik) בرومניה, בשפנד הדנובה ליט השחור וכן רסצ'וק (Ruscicuk) בבולגריה.

במקורות השונים נזכרות 'ספינות נהר לא מעות' וחלק מתן השתורב לרישומות האוניות שהפליגו בית לכיזון חופי הארץ ולא בחד מיד אם היו אלה ספינות שהפליגו על הדנובה והמשיכו בים הפתוח. בדוך כל ספינות הדנובה היו שני טוגים: ספינות נוש (יאכטוח) וספינות קויטור שמונעות בגלגול. אך לא היו מייעדות להפלגות בית. אלה שנרכזו במקומות שהיו בירוי הן: 'ספיידלה' (Spyroula) (ה慵命), 'סאטחנוט' (Saturnus) (הצ'כית); 'אוראנוס' (Grein) (גרין), 'טולון' (Tulun) ('מינרואה') (Minerva) האוסטרית; 'אוראנוס' (Uranus) ('אליאס') (Helios), 'מלך' (Melk) (Erezebet) (Schoenbrunn) (הגומניות); 'טאתי' (Tahi) ו'אורובט קלין' (Kraliza Maria) (Karalyu) (ההונגרית; 'צאר דישאן' (Dusan Car), 'קדאליצה מריה' (Kraliza Maria).

קטנה שנבנתה באנגליה ב-1894, בעלת תפוצה של 221 טון, הונעה בפחם, היו בה בדרך כלל ארבעה אנשי צוות. לפני רכישתה שימשה כספינת דיג והיתה בבעלות האחים פינוצי, איטלקים שעסקו בדיג בפרואס. לאחר שהפליגה פעמיים אחד עם הרוחיזיוניסטים במסגרת 'אף על פי', הוחכרה למוסד לעלייה ב', חודה להפלגה של 'אף על פי' ושוב הוחכרה למוסד לעלייה ב' להפלגה אותה.⁵³ לאחר מכן שימשה במשך חמישה חודשים לפחות חמיש פעמיים כאוניות עזר להודרת נסעים לחוף בהפלגות של הרוחיזיוניסטים. הפלגתה האחרונה במסגרת מפעל העלייה הכלתי לגאלית הייתה תחת השם 'הילד'.⁵⁴

'דראגה I' יצאה בטונק ספטמבר 1938 מנמל סושאק (Susak) ביווגוסלביה, על הגבול האיטלקי בקרבת פiomma (Fiume). על סיפונה היו 180 נוסעים מהם 140 חברי בית'ר מפולין, ליטא ולטביה ו-40 פליטים מאוסטריה. מפקר האונייה היה שמואל טנסקי, ממפקדי האצ"ל בתל אביב. בקרבת חוף אלכסנדרה הועברו הנסעים לארטמיסיה' שהביאה אותם בשלום לחוף טנטורה ב-5 באוקטובר 1938. אנשי אצ"ל המתינו על החוף וקורידו את הנסעים. טנסקי חזר לפיראוס על סיפון 'ארטמיסיה' ברי לפגוש את 'דראגה' פעם שנייה ולהפליג עמה שוב.

ב-6 בנובמבר 1938 הפליגה 'דראגה II' מנמל גאלאץ (Galați) שעל הדנובה במנורו רומניה עם 550 נוסעים שהגיעו לשם מוינה ורך הרנובה בספינות נהר שחכר דיד' ויל' פרל. בדצמבר 1938, בקורסיה לבבים, הועברו הנסעים לארטמיסיה' שהוריירה אותם בשלום בחוף נתניה בשתי הפלגות. על החוף הייתה צפיח של אנשי הצה"ז ובתיר ממסכיבה ואנשיה אותו ערד שהאוניה התקרכבה אל החוף (על פי גורסה אחרת 'ארטמיסיה' אספה רע' ולקח מנוסעי 'דראגה' והתעוררים עברו לאונייה 'אליה').⁵⁵

'אליה' נחרורה גם היא מרדי דיד' ויל' פרל מהמורבו לעלייה של תנועת הצה"ז בוינה. היכולים של האונייה, יונני בשם דאווארים, عمر על קר' שאלי' לא תגע לחוף הארץ-ישראל ו אף היה מוכן להציג שווי ספינות קטנות בנווה 200-250 טון ומהירותן 10-12 קשי', שבבל ים יעבירו אליה את הנסעים ויפליגו אל החוף. אך מארגני המסע עמדו על בר' שאלי' עצמה תגיע עד למרחק של 10-12 מיל מהחוף ושם יעבירו את הנסעים. לאחר מימי נובמבר 1938 הפליגה 'אליה' מנמל גאלאץ עם

53. בראשמת השונות מופיעות 'ארטמיסיה I' ו'ארטמיסיה II', שהפליגו בשידות המוסד לעלייה ב'.

54. על הפלגות 'ארטמיסיה' עם 'דראגה' ראו Perl, p. 135.

'מינרווה' (Minerva), 'טולון' (Toulon) (Toulon)⁵⁶

ב-13 במרץ 1939 הפליגה קטיידה של כ-700 איש, בהם 140 חברי בית'ר שאדרפו להפלגה ללא חשלום. אקבוצת יזאה מברוטיסלאביה槭ת סיינט נאר ('מינרווה') וטולון'. כעבור שלושה ימי הפלגה על הדנובה, הגיעו לנמל הבולגרי רושצ'ק. שם הצעירו בפחם וכמים והמשיכו לנמל הדומני טולצ'יאה. ב-22 במרס עלו על סיפון הספינה 'אנג'וס ניקלאוט'. זו הייתה השירהה ואראשונה שארגן הדרמן פלש.⁵⁷

'הנסיכה אליזבטה' (Elezebet Karalyn)

سفינת נהר שהובילה על הדנובה מהונגריה לבולגריה את נוסעי האונייה 'רודניצ' בהפלגה השלישית.

'צאר-דושאן' (Car Dusan), 'קרליצה מריה' (Kraliza Maria), 'טאהי' (Tahi)

– ספינות הרמן פלש

במאי 1939 הפליגו דיד' ורנובה 'צאר-דושאן', ספינה יווגוסלבית עם 167 נוסעים; 'קרליצה מריה', יווגוסלבית – עם 355 נוסעים; 'טאהי', הונגרית – עם 317 נוסעים. כית השחרור הועברו כל הנסעים לאונייה שהפליגה לא-ר. הייתה זו השירהה השנייה שארגן הדרמן פלש.⁵⁸

אוניות הנסתורות

'ארטמיסיה' (Artemisia) על 'דראגה' (Draga) I, II, 'אליה' (Ely), 'גיפו' (Gepo) ו'קאנינה' (Katina)

'ארטמיסיה' הייתה כלי השיט העיקרי ביותר בມגרת העלייה הבלתי לגאליה ופעלה בשירותים מייסד לעלייה ב' ובשירות הרוחיזיוניסטים. הייתה זו ספינת קוטור

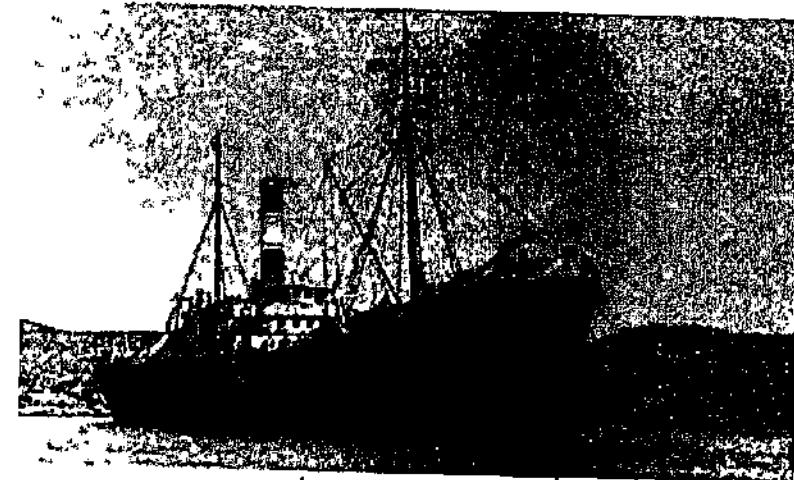
55. הדרמן פלש היה מנהל משרד העלייה של הצה"ז וסתורות העזים הרוחיזיוניסטים בציגסלביה שפעל תחילה בתיאום עם מפקות בית'ר בצעבה ובחדגה החל לפעול באופן עצמאי.

56. דאו לו-וילטיא, אפ' טולצ'י, עמ' 103-104.

פפליים על סיפון האניות ניקלאוס' הקרקה לנמל חיפה

'ארטמיסיה' הגיעו בשלוטם לחוף הרצליה, שם הצליחו רוב הנוסעים לאגיעה בסירות אל החוף. על החוף קיבלו את פניות אברהם שטרן (יאיר) ויחירה מאנשי האצ"ל. קאטינה הצליחה להתחמק ללב ים והמתינה באורור קפריסין במשך שלושה ימים לארטמיסיה' שתבוא לאסני את הנוסעים שנותרו בה. אך הקשור עמה נזקק כי 'ארטמיסיה' נתפסה ליד חוף הרצליה עם 70 הנוסעים שנשארו. השוטרים אף ירו לעברה. לעומת כתמי נגאלים אלה הובאו למשפט ונדרגו לשלווה חוזרת מסדר ולגירושן.

אונית המפעלים אוניות ניקלאוס'

55 נוסעים. באחור מיימי רצمبرג הגיעה 'אל' לבבלי הימים הטיטו-ראייאליים של אוק-ישראל, המשמרות הגרמניות לא גילו אותה על אף המעלב ושם וועברו לנוסעים לאונייה 'ארטמיסיה' שהביאה אותם בשלוטם לחוף נתניה. אנשי אצ"ל וביניהם מפקד הארונות דוד רוזיאל המתינו להם על החוף וסייעו בהורדת⁵⁵

ב-5 בדצמבר 1938 הפלתה א"י פ"ו' בקונטשנזה כ-300 נוסעים, כמחציתם חברי מתייד מאוסטRIA, רומניה ופולין ומאה פליטים ממחנה הריכוז דכאו. מארגני הפלגה קיבלו הוראה לפגosh במנזר אלכסנדרטה את האונייה 'ארטמיסיה' שבה המתין שמואל טגנסקי, שארגן את הפלגות 'האגודה' ו'ארטמיסיה' מטעם תנועת הצע"ל. 'ארטמיסיה' קלטה מעל 200 נוסעים של ג'יטו ב-18 בדצמבר והפליגה לחוף נתניה. שם והזדו הנוסעים בעורות אנשי אצ"ל שהמתינו לחוף.

ב-18 בינואר 1938 הפליגה האונייה 'קאנטינה' מנמל בלצ'יק (Baltsik) שבבולגריה מעורב הים השחור להוננה (Varma) ועל סיפונה כ-740 נוסעים. המלווה היה נתן קלפוש. ב-6 בפברואר 1939, לא הרחק מהחוף הקפריסאי, המתינה 'ארטמיסיה' על-פי גרסה אחרת – 'פאנאגיה קונסטאטיו', So (Panagia Konestario) ו-237 מן הנוסעים וועברו אליה (על פי גרסה אחרת – 220).

55. רוא 136, p. Perl. ייתכן שהייתו אוניית עיר בפלגה נוספת של אל' בדצמבר 1938 אך אין סימוכין להפלגה שנייה של 'אל'.

אנשי המעגל החיויזוני שליבו את כל מוצבי המזון לים וואיימו לקפוץ למים; אנשי המעגל השני פתוו בזעקה ואנשי המעגל הפנימי החלו לקרוא פרקי התהילים. היריעת על הכוונה להחוירם עורדרה מהחאה ביישוב, משלחת התהייצה במשדרי מושל המתחוו ובchipה, בתל אביב ובירושלים נערכו הפגנות. בסופו של דבר נכנעו השלטונות והותר לנוטשי 'פנאגאי' ו'קאטינה' להוישאר לאחר שהועברו תחילת המנה מעאר בריטי.

'סלומיאה' (Salomea), י.ס. ניקולא' (S. S. Nichola) – מאחוריו 'אגיות ניקולאוס', I, II, III

'סלומיאה' הייתה סירת מפרש ממוגנת בת 70 טון, בהפלגתה ארזה גorda אחרת סירת דיג בשם 'ס. ניקולא' (S.S. Nichola). שתי הסירות היו את הפלגתה של 'אגיות ניקולאוס' (Aghios Nikolaos) אשר שתי הראשות שבחן יורוחם גם בשם 'פלש טרנספורט'.⁵⁷ במסע שנמשך 113 ימים, לקחו חלק 697 נוסעים בהם 470 גברים, 190 נשים, 37 ילדים. מפקד והפלגה היה פיליגט, איש ביחס'ר. 'סלומיאה' נכנסת לראשונה לאחר כישלון מסעה הראשון של 'אגיות ניקולאוס' I. ב-22 במרץ 1939 יצא 'אגיות ניקולאוס' עם רב החובל היווני מיקיליס מהנמל הדרומי טולציאה (Tulcea) שעל גרות רוזנבו למלינה. בירוחה עגנה במיטילני (Mytilene) בירת האי לסבוס (Lesvos) ובאי חIOS (Chios). ב-28 במרץ הגיעה לקרבת חוף האי וזרוקו ואו החלו להתארגנות לקרואת ההגעה לחוף דארצי. על פי התובויות ציריך ויה להויזר שטי טילות הצללה מהטיפון ושתי סירות המוגן המולות, 'סלומיאה' ו'ס. ניקולא', תגוזנה אותו כאשד 'אגיות ניקולאוס' תעגן בפרק 3 מייל מהחוף. אך בגלל סערה שפרצה, נאלצה 'אגיות ניקולאוס' לחזור ולעגון באיסמוס (Samos). למחרת יצאה מבוגן נאה לכיוון חוף הארץ ולפנות עבר שוכן חילפה על פני וודוס אחר כך על פני קפריסאן.

ב-30 במרץ הגיעו את הירידה הקורובה אל החוף בנשף שארגו חבירי בית'ר. ב-31 במרץ, עם רדת הערב, נראו אורות החותן. פילגוט ציפה לשילוח מהארץ שינוי את 'סלומיאה' ו'ס. ניקולא' אך איש לא הגיע. لكن החלטת להשתמש בסירות

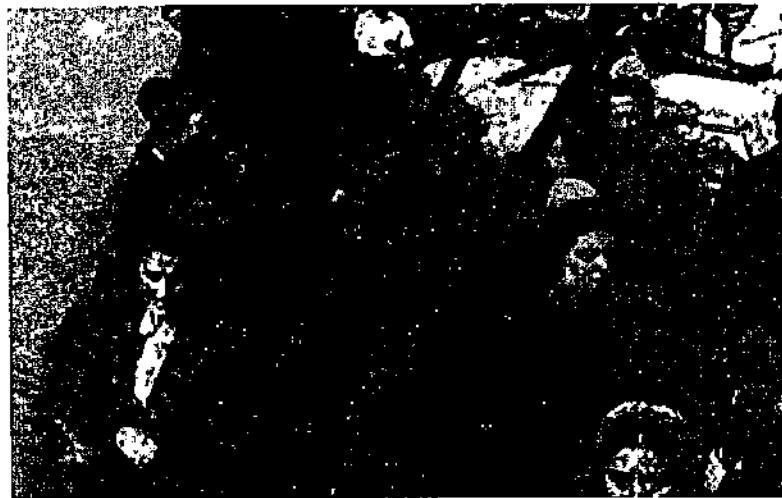
⁵⁷ הרמן פלש (Flesch) עמד בראש משרד העלייה של הה'ג'ה בברנו בצלוסלביה וארגן את שידות העולים צ'יפר א', ו'אגיות ניקולאוס' (פלש טרנספורט).

'פנאגאי קונסטאורי' (Panagai Conasteris) – מאחוריו מטע 'קאטינה'
سفינת דינרים בת טפוסה של 60 טון. שמה המקורי היה 'סנטה דמיה'. הובילה את שרירות הנוסעים של האונייה 'קאטינה', שהטור אליה לאחר שרוכב נושאיה ירדו בחוף כפר ויתקין בלילה שביעי של פסח 1939.⁵⁸ לאחד שנותיהם אלה הועברו לפנאגאי הורה אמרהם בלאס, הדואריא לקובז'ה, לאונייה 'קאטינה' להמתין במקום 24 שעות בטראם ושוב ליוון. 'פנאגאי' הפליגה אל חוף הארץ אך לא מצאה מקום עונייה בגלו נוכחות המשטרת. משום כך חזרה למחרת לנקרות המפגש עם 'קאטינה' אך זו נעלמה כירב החובל שלה האלית לחזרה ליוון. בלילה הבא, הפליגה 'פנאגאי' בשנית. היללה היה אפל והיט היה סערע. מלך אחד החופים הוירדו סירות, אך לפני שהגושים החלו לדודת האירז את אשם רקטות תורקיות ונודדה אש לעד האונייה. 'פנאגאי' הצליחה להתחמק ليس אך הסירות אבררו בים.

למחרת התחוללה סערה קשה, מלאי המזון והငסעים זה חלה להתקלן. בלאס החליט להפליג לאחור לבנון כדי להציגו במזון ובמים ולרכוש סירות האלה חירות לזרות ונותעים. משירדו בלאס ואחר הנוסעים לחוף, הם הומכפו בירוי קבוצה של תושבי המקום אך שוטרים ארפחים שהגיעו למקום חילצו אותם. שניהם חבלו לתחנת המשטרת ואחר כך הוזרו לאונייה בספינות משמר. השוטרים חיפשו נשק וסחורה מוכרת אך לא גלו דבר. על כן מפקו לנוטעים מזון וכן סירה ובינתיים גם הגיעה סירה עמוסת מזון שנῆקה בחוף.

מצור שוב הפליגה 'פנאגאי' לעבר חוף הארץ, כשעל סיפונה 176 נוסעים מיוון. מעלה כבר חג מטבח בדיטי. בלאס החליט להפליג לחוף נזריה. ב-17 באפריל 1939 הגיעו אליה שלוש סירות מריטים בריטית ודרש להפליג לחיפה. 'פנאגאי' הפליגה לנמל חיפה ולמחדרת הוועל נסעה על סייפון האונייה אטימי שעגנה בנמל ביום לאחר מכן שב הוועז'ו אליה. השלטונות הצעו להם מזון ומיטים בתנאי שיוחזרו לכל ים. בלאס החליט להתגדר לתובנית וסדר את הנוטעים בשלושה מעגלים:

⁵⁶ גאותיה נכללת ברשימה גנוך המדינה (פס' 25). רק בספרו של פרל מצאתי את 'פנאגאי' בתפלגה עצמאית סדימת ואונצת. הפטרים שטוהר הספר שם 'פנאגאי' הפליגה בסוף מרץ 1939 מקריתמות, יון עם 80 נוסעים. המארגנים היו הוויזיוניסטים והנוטעים היו יהודים מאומשדייה ומונמגניה שנתקעו ביזון לאחר שברחו באומן אינדרויזיאל לאיונה. ראו Perl, p. 406. והי פונגיו אטדייז'ו' שהגיעה ב-12 במאי 1939 עם 282 עלים הנוכרת בראשית אוניות שהגינו לארץ אצל קרל, הצלח למשער, עמ' 196-197.

מעפילים הניצי ביחד על האונייה 'קאסינה'

איש, ביןיהם מלחים יוונים שהיו בצוות של 'סלומיאה'. תוכניתם הייתה להביא את האונייה לחוף לבנוני כדי שלא יתפסו הבריטים. המזון שקיבלו מנציגי הקהילה גרם, כנראה, למגפת דיוונדריה בקרב העולים. אגיאס ניקולאוס⁵⁸ הפליג בפעם השנייה ב-20 באפריל 1939 מבוגנוסט (Bogus), בולגריה עם 600 פליטים על סיפונה. סוכן האוניות וציקוס שלח את ספינת המפרש 'סלומיאה' שנשכורה לאגיאס ניקולאוס, כדי לקחת את נוסעה בלבד ים ולהעברים לחופי הארץ. ב-6 במאי פרצו מהומות באונייה בגל הפסקת חשמל ומים. רב החובל טען כי הימן פלש שילט לזרמי שכירות ורק ערך 12 באפריל. ב-19 במאי 1939 התקרכה האונייה למרחק של כ-20 מייל מחוף דצעת עזה. מטוס בריטי חג מעליה והנמרט טוס. 310 נוסעים ירדו 'סלומיאה' ובמשך יממה שטו לעבר החוף בתנאי צפיפות רבה ולא מים. מול הכפר ג'יבאליה, מצפון לעזה, הורדו חיללה 25 איש ואחר לכך ירדו השادر. מירעם סיום והוורדה הסוללה 'סלומיאה' חזרה ללב ים. תושבי ג'יבאליה הבינו בהם ותקפו אותם, אך חור זמן קצר והגיע מטה משטרת בריטיש חולץ אותם.⁵⁹ אגיאס ניקולאוס חזרה לרומניה עם הנוסעים שנוחרו על סיפונה. ב-14 ביוני

⁵⁸ אצל זורי 'סנט ניקולאוס' שהגיע ב-19 באוגוסט 1939 עם 308 נוסעים. רואו בREL, אצלאן בירש שוואת, עמ' 196-197.

קרכזת בתיידים על סיפון האונייה 'קאסינה'

הazelha. הסירה הראשתונה שהורידה התמלאה במים וטבעה מיד. הסירה השנייה הורדה אך המשען לא פעל, ב-04:45 לאחר חצות, עברו שתי סירות משטרת בריטית וקרווא להם לעזרה. הבריטים גם ירו רקטות ועשו שימוש בנשק. רב החובל מיהר להפנות את האונייה ולהימלט לבב ים. סירות המשטרת ילו אותו עור 30 ק"מ. מכשורי הקשר של האונייה ניזוקו מהיר. אחד הנוסעים שנפצע מפצעיו התקרית והירוי עורו ויטח סוער בפרלמנט הבריטי בגין חבר הפרלמנט יאשיגו וובזר, בגין שר המשותה מלוקום מקדונלד.

'אגיאס ניקולאוס' הפליגה לכורדים ונכנסה לנמל הרקליאון (Heraklion) ב-4 באפריל 1939. לא הותר לה לעגן ולבן הפליגה לאי קיאוס (Keos או Tzai) שם אל המzon. הנוסעים הוזלטו להריחה את פיגאנט ובמקומו מינו את דיד בריטברט לדאש הנהלת הפלגה. ביריטברט פנה לקהילה היוונית בבקשה שישלחו מזון. חל אייסור לדודח לחוף והקשד נעשה על ידי סיזות של תושבי האי. ב-00:19 הפליגה האונייה לאחונה,ليل הסדר נחוג על הסיפון. למחרת רצז המלחמים להוריד את הנוסעים באחד האיים אך כמה מהנוסעים הצעירים שלאו אקיזיס וайлזו את רב החובל להמשיך ולהפליג. רב החובל טען שאין די פחם ועל כן יש לעגן באיזו חוף ושם נבדירragו להם יהודי אחונה. ב-6 באפריל הגיעו לאי ושם עלו על אגיאס ניקולאוס⁶⁰

'באפה' (S.V. Bapha) מ踔ורי מסע 'רודניצ'אר II'

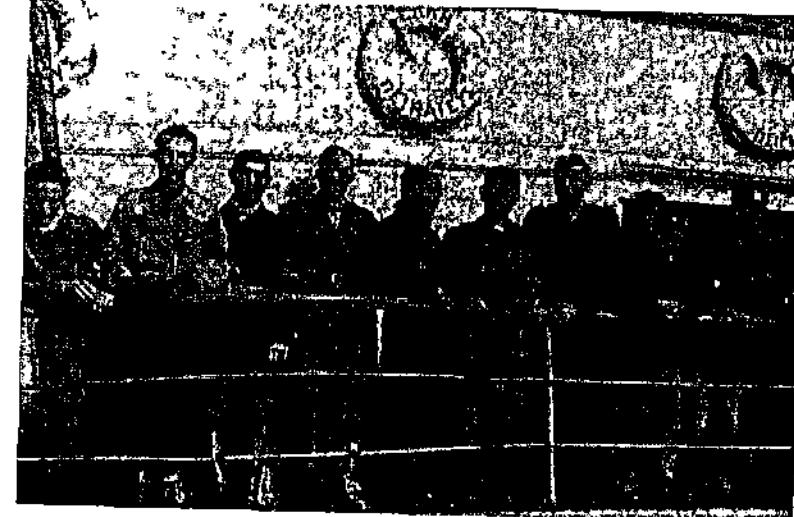
'רודניצ'אר' הייתה אחת מארבע אוניות שארגן דיד בדרכו קונגפינו, עסקן יהורי מבולגריה. היא הפליגה בפעם השנייה מנמל ורנה ב-30 באוגוסט 1939 עם 364 נוסעים ורבץ פליטט מצ'וסטולנובקה ומיעוטם מהונגריה. בדרכה עגנה בקונסטנטינזה ובורגוס. ב-15 בספטמבר 1939 בשעת בוקר מוקרטה הגיעה לחוף קרוב להרצליה. הנוסעים הורדו לסייע המneau 'באפה' ועד ארבע סירות קטנות מעץ שהביאו אותם אל החוף בשעה 09:40. כאשר הגיעו המשטרה מסרו הנוסעים לרירה 18 אקרים ושלושה דוכים והסבירו כי היה נשק לאגנה עצמית. הסירות הוחדרו והנוסעים גורבו למתנה מעדר ברספנד.⁶⁰

'קואופרטור' (Cooperator) מ踔ורי מסע 'רודניצ'אר III'

פרשיות שהיה בה מקום לכמה איש, נקשרו ל'רודניצ'אר' (Rudnicar) בפלגתה השלישי. 'רודניצ'אר' הפליגה ב-27 אוקטובר 1939 מנמל טולינה. ב-14 בנובמבר התקרכה לחוף הארץ והנוסעים הורדו לפרשיות שהביאה אותם לחוף סידנה עלי ליד הרצליה.⁶¹

'מריאנה' (Mariana) או 'מריסיס' (Marsis) מ踔ורי הפלגת 'אסטייר'

האוניה 'אסטייר' (Astir) נסעה צווי אבידם טבסקון, איש התנועה הרוויזיוניסטית. הייתה זו ספינת משא שנבנתה ב-1896 בשבריה, בעלת תפוסה של 1,350 טון (לפי גרסאות אחרות – 250 טון או 700 טון), בעלות יוונית. 'אסטייר' הפליגה מנמל רני (Reni) שבקרבת גלאצ' (Galati) על שפת הדנובה שברומניה ב-5 במרץ 1939 עם כ-220 נוסעים. מאירגנו הפלגה הביאו ספינת משא קטנה בשם 'מריאנה' (Mariana) ובמה מקום ל-150 איש להורדת הנוסעים לחוף. 'מריאנה' נקשרה לאסטייר אך היא

מעפילים על סיפון האונייה אל"

עצרו השלטונות את האונייה בנמל באלאזיק (Balchik) בית השחור סמוך לגבול בולגריה. על סיפונה היו 522 איש ביניהם 100 מאוסטריה, שברשותם היו אישור כניסה לשנאה. הנוסעים נאסרו על ידי השלטונות. האונייה עצמה שוחררה.

בסוף יוני 1939 יצאה 'אנג'ט ניקלאס' III להפלגתה השלישי והפעם מנמל ורנה (Varna), בולגריה. על סיפונה היו 696 נוסעים מהם 470 גברים, 190 נשים ו-37 ילדים. ב-30 ביוני עברו הנוסעים לסלובניה. למחזר הגעה סירת הריג'ס. ניקלאס' שנקטרה לסלובניה, 30 נוסעים צירו בתגוזות הצללה ועבשו אליה כדי להכירה לקליטת נוסעים. הם התקינו בה מקומות ישיבה. כמו כן נקשרו חבלים כדי שהנוסעים יוכל ליהtro בהם.

ב-2 ביולי התקרכה האונייה למים הטיטו-ריאליים הארקיישראליים, אך היא הייתה סוער ואו החלו הנוסעים לעברו, בעוררת סירות קטנות שהיו על סלובניה ל.ס. ניקלאס' 'סלובניה' גוררה אותה עוד כמה מיילים. ב-3 ביולי 1939 החלו העברת הנוסעים מסלובניה ל.ס. ניקלאס' תוך כדי גידעה עד שעה 22:00 כאשר הגיעו למים הטיטו-ריאליים של ארץ-ישראל.⁶²

60. האוניות והתארות של קונגפינו הן אג'וט ניקלאס' 'ליידטאר' ו'סלברוח'. רוא p. 407
61. ראו שלמה שאולשטיין, פאריך ותולות לאולות – עליה והשלמה מבלארוס החוצה בשנים 1939-1949, העמומה לחקר מערות ההפלה ע"ש שאול אבנידן, אוניברסיטת תל אביב ועם עוד, תל אביב, 2004, עמ' 68-69. רוא גם p. 407

59. אgel בREL זהו יאנין ניקלאס' שהגיעה עס 394 נוסעים ב-3 ביולי 1939. הוא ותcovery נבראה ל.ס. ניקלאס' גוררה עד שעה 22:00 אשר הגיעה

'ספינות העץ' קונטנזה-איסטנבול – לגאליות לאורה' בין מרס לדצמבר 1944 הפליגו תשע אוניות בין קונטנזה לאיסטנבול והעבדו באחת עשרה הפלגות (מלילה' לריצ'טה' הפליג פעםיים) פליטים יהודים שקיבלו בטורקיה סדיטיפיקטים כדי להגיע לאוזן ישראלי בדרכם הבשורה. הם הוסעו ברכבת לטרוריה ושם חצו את הגבול באופן לגאל. אחת מהן ('מקורה') חוטבעה ביום השחור ב-5 באוגוסט 1944, על פי הסבריה, על ידי צוללת וסתם.⁶³ האותרונה – 'טאודס', הכרישים בטענה שאיא מסוכנת לשיט. פרל טוון כי נסעי 'אסטר' הועברו ל-S.S. Marsis לשם והודתם בחוף.⁶⁴

'בלה צ'יטה' (Bella Citta)

בדצמבר 1943 נסעה זומת ברילס, שליח הוטובנות היהודית באיסטנבול, לקיום העלאתם של ילדים שחזרו באשרות ובידייזנות מעמד טורקיים. הוא התalive לנצל לשם כך את האונייה 'בלה צ'יטה' שרכשו שליחי המוסד מהסוחר הבולגרי יוזדן ספאסוב. האונייה אגינה רגלה בולגרי. הוא הסתמך בעקביו בקר שוהה טובן הפלגות ובכל קשיים עם הצלב האדום הרומי, אך לא שיער בפעילותו את תבריריו וערת העליה של הסוכנות היהודית בביוק'ישט.

63. ראו Finkelstein, Albert, *Tragedia Mefkure, Gaf* (France); Louis Jean, 1993. נכתב בזמנית. הוא טען כי צוללת דוטית הייתה בקרבת מקום אך יתכן כי ידעת על כל שיט אחר. ראו גם בן אפרים, יצחק (מנ), מטבחו באירועי יהדות גאורגיה-אורתודוקסיה-1944-1948, ספרית פוליטם, תל אביב 1996.

64. ראו רובין אדרוני, 'קשות לירק' פטינית הנטול וחושך לאחר טלחמות האלים השגית', המרכז לחקר כוח המן ה'זגנה' על שם ישראל ליל, רמת אסף 1997.

65. בראשות של אכני ועופר (הערה 9 לעיל) מופיעות עשר הפלגות שכיצעו שמונה אוניות ('בללה רמארצה' הפליגו פעםיים). לפחותינו אינו כולל אוזון בראשותיו. נראה כי מושג שהפליג לאיסטנבול באופן רשמי, בעקבות מילויים שהושג בין ממשלה בריטנית, מטרקה ורומניה לצד מעבר יהודים בעקבות שביעת 'סטודומה'. כוכה חבס מכך את עשר ספינות העץ' ואינה כוללת את 'בלה צ'יטה'. ראו חבט, פורצי השעים, עמ' 240.

ניתקה בגלל סערה ואטייד' חוויה לכחותים, שם נמצא האסידת. בכורותים אירע סכוך בין הנוטעים לבין טורני האוניות. ובוחבל של מריאנה' סייר להמשך בהפלגה. טרכטמן שהיתה האחראי על משרד העלייה של הצה"ר באתונה גייס ובחובל אחד. ב-28 ביוני 1939 הגיעו למרחק של כ-20 מייל מהחוף. דווידון ירד לחוף ונמלה כי הם נמצאים מול ראשן לצוון. 200 הנוטעים הורדו למידיאנה' שהפליגה למדיה. בסמוך לחוף התקלקל המגעה והודיעו שתחפה אותה אומה ורומניה. 'מוריאנה' שוכעה על ידי הכרישים בטענה שאיא מסוכנת לשיט. פרל טוון כי נסעי 'אסטר' הועברו ל-S.S.

Marsis לשם והודתם בחוף.⁶²

'טאוס' (Tasso) ו'רוזטה' (Rosetta) מהחורי הפלגת 'אגיות ניקולאות' IV

הפלגה אורגנה בידי הרוחיזיוניסטים (יר"ד ויל' פרל ומיכאל גורנשטיין-גוזן) ותונעת 'אגיות ישראל'. ב-8 באוגוסט הפליגה 'אגיות ניקולאוס IV' מקונסטנטינופול' רומניה ומידכה עגנה ברים כרי לאסוף 814 ניצולים של האונייה 'רים' ופליטים אחרים שליטנות הכיבוש האיטלקיים הביאו למחנה. ב-20 באוגוסט 1939 הפליגה 'אגיות ניקולאוס' מזרזוס וגורודה מאחוריה שתי סיירות נוריות – מפרש ומנוע, שיישמשו להזרת הנוטעים הטערם לחוף והן 'טאוס' ו'רוזטה'. חילק מהנוטעים עברו לסירות הללו בגלל הצפיפות. האונייה הפליגה לאורך חוף טורקיה וסעה פרצה בים. סידת מפרש אחת נתקאה ונמצאה למתה באיזוני קסטלורייזו (Kastellorizo) וכל נסעה בריאים.

ב-23 באוגוסט הגיעו 'אגיות ניקולאוס' למרחק של כ-20 מייל מחוף נתניה. הנוטעים הורדו ל'טאוס' ו'רוזטה', אחת מהן (סירת המנווע) לחה עמה 300 נסעים והפלינה ויישר לתוך נתניה ושם נתפסה ותועסה נסורה. בירוך נתפסה האורתודוקסית המשטרת הבריטית והובאה לחיפה. כל הנוטעים נעצרו והובאו למחנה סרפנד (כיום – ציריך). 'אגיות ניקולאוס' שדרה ומשיכה להפליג בשירותה הפעלה. בהפלגה שטאג תחת השם 'הילדות'.

היווני פנקליס לחקוד אותה להפלגה שנייה ולשלוח אותה לקונסטנטינוס אך התוכנית לא יצאו אל הפעול.

אוניות נידחות

'ארין'
הפליגה כבאייה בנובמבר 1939. יצאה וזרק חותמה מיוון לנגלאנן כדי להטעין נשא תחמושת וכן בן לחתוך מעפילים מפולין. לבידיטס נושא רם ואפלגה.⁶⁶

'אסנגה'

יצאה כנובמבר עם 269 פליטים מגרמניה וגרמניה, נאלצת לחזור לקונסטנטינוס.⁶⁷

'ברליצה מריה' (Berlitsa Maria)

הפליגה מבורגוס, בולטיה ב-27 במאי 1939 עם 350 נוסעים. מادرגן והפלגה היה ד"ר ברוך קונפינו. הגיעה לחוף הארץ ב-6 באוגוסט.⁶⁸

מרמורוה (Marmura)

אוניה יוונית, הפליגה ביולי 1939 מנמל מנגalias, בטורניה, עם 500 נוסעים.⁶⁹

גומיסטו (Gumísto)

סירת מנוע יוונית בעלת מפרש וקלובלות של 50-60 טון. על סיפונה אז 160 מעפילים.

וכשנת 1942 עמד בראש המשרד האוצרישורי באיסטנבול (איסטטנוביל), מצאתי אוכור לאונייה זאת. אין Zion שמי מוסדי של מאירני והפלגה.

67. האונייה נברורת אצל דרולם. 'אידיך' ואסנגה אינן נכללות בראשית התאותה בגין הרדינה חילוף עופר, אכני ופירית וברשות הקאנוניות האחרות.

68. ראו Perl, p. 406, מט' 25 בראשית. בארכיכון ובוטינסקי נוכחות קרייזט (קרלזט) מארהה לעבורות עצמאיות כארגן אוניות מעפילים. אך הוא לא מזכיר אותה בספרו עליה כ'מדיני' בוולדת, תל אביב: אהיאנסט, 1965. האונייה איתה מכרה بواسמאות האוניות. קיימת סיפיה נהדר הדונובה בשם זה.

69. ראו ברולם, האלה במשה שוארט, אותו בוחב אם הגיעו לחוף הארץ. 'שרסודה' אינה מכרת בראשות הקאנוניות של אוניות הפלגה.

משוד החוץ הגרמני מתנגד ליציאת יהודים דרכ' נמלי ורמניה או בולגריה. ברות זו הורה האדמירל פריקה, מפקד חטיבת המבצעים הדרומיות של הצי הגרמני, במאי 1943, למנווע בכל האמצעים הפלגת יהודים מנמל' ורמניה, לסתוקה ובמקורה שתצאנה אוניות יש להטביען וליחוח על כן בתאונה. פריקה הציע להטביע גם את 'בליה צ'יטה' כאשר זמתינה להפלגה. הוא לא בכו להטבעה מהפיקוד העליון בברלין ריבלה צ'יטה הפליגה ב-20 בפברואר 1944 מבורגראס לווארנה. למדוזה זאת לחותה ביציאהה בכוח אבטחה גרמני.

'בליה צ'יטה' הפליגה מווארנה לקונסטנטינוס. בהגעה לשם פנה משרד החוץ הגרמני לפון קלינגהר, שגריר גרמניה בטורקיה ובקיש את אישורו להטיסו בה יהודים מגרמניה לאיסטטנוביל ומשם לאזרץ' ישראל, על-פי בקשת הצלב האודם. ושגריר החיעץ עם ברלין והודיע כי הוכר לא רצוי מושש לפגעה בערכיהם יידי' גרמניה. מיהאי אנטונטקו, סגן ראש ממשלה רמניה, המשיך ללחוץ על הגמדנים והלו חילו מאמיציהם למנוע יציאת יהודים. כך הגיעו באותה עת לקונסטנטינוס שתי אוניות נספנות של המומר – 'AMILCA' ו'מאוריציה'.

הפלגה המזוערת של 'בליה צ'יטה' הייתה ברובה בנסיבות בשל חילוקי הroute שהתגלו בין מאירני והפלגה זאת לבין אנשי המוסד לעלייה ב', שאול אביגדור ואחרור אבדיאל, שניטו להוציא את אוניותיהם מkonstennatz. היוים בrels פעל מיאיסטנוביל, באמצעות יהודי בשם בקד שהיה בעל אוניה, שהשתREL להשיג אשרות מעבר עבור האונייה. בקר ראה באוניות המוסד תחזות לפעלותו וכך נציג הצלב האודם כרומניה שותפות בהכנסות מבליה צ'יטה' כדי שיעניק את חסותו של הארגון להפלגה זאת ולא להפלגות אחרות. רrels אף ציר את בקר ב厶מבריק שכוב הכתית כי מי שיגיע בבליה צ'יטה' לאיסטטנוביל יוכל לארץ.

ב-4 באפריל 1944 הפליגה כליה צ'יטה מkonstennatz לאיסטטנוביל בחסות הצלב האודם ועל סיפונה 273 מעפילים, ביניהם 150 יהודים מטרוננטיסטריה (Transnistria – מעבר לדנישטרא), שלחו וכיבוש הרומי נאקויניה, שבירועים ורישונות עליה לאירז. הנעים היו מצורדים גם ביחסיותם מעבר דרך טוקיה, בהתאם להחלטת ממשלת בריטניה מנובמבר 1943, לאפשר לפליטים שהגיעו לסתוקה לצאת ממש לאדרעישׂריאל ברוך היכשה. הנועים ירוו באיסטטנוביל הגיעו ב Monk כלשהו לאירז-ישראל ברוך היכשה. אין מידע מזוק על בקר.

הטבעה של 'מפרקורה' ב-5 באוגוסט 1944 דרתייה בעלי אוניות מלוחcid את אוניותיהם. 'בליה צ'יטה' עגנה באיסטטנוביל ושליחי המוסד והפציצו בטוכן האונייה

'הר ציון' (Har Zion) (Agios Dimitrios)⁷⁰
אוניה שהפליגה ממרסי עם 600 פליטים שנותקו בצרפת. הגיעו לחוף ארץ-ישראל.⁷¹

סיכום

במספרות העוסקת בהעפלה הירושלמית ובעליה הבלתי לגאלית בכלל, קיימת או התאמה ראה באשר לפרטבי כלי השיט שפעלו במסגרת זו. שרירותיות וחוסר עקבות מאפייניהם את דרישות האוניות שהפליגו עם מעליטים בתקופה שבין ינואר 1934 לדצמבר 1944. נראה כי לצד קשיים מוכנים בהשגת נחונות לגבי פעולה שטבעה לא הייתה נוחה לתיעור, נתרכו גם נסיבות פוליטיות והשתיבויות ארגוניות של הכתובים. תחומי ומן שונים ומחלקות בדבר שוכן של חלק מהאוניות מונעים האגדת תמונה אמידה.

התיעור הלקוי והחומר הביא לכך שאין בידינו שמות של כל כלי השיט שהפליגו וגם תאריכי הפלגה וסיום מסע והshit חסדים בחלוקת או שאינם מדויקים. נתנו לנו כמה סימנות לכך: פעילי התנועה הירושלמית וכית' שארגנו את מרבית הפלגות בתקופה זאת לא תמיד הקפידו לתרע את ההפלגות בשורה מלאה ומדויקת; היו גם הפלגות לא מעוטות שהוגרו' פרטיות', חילקו מטעם עסקנים שפרשו לכאן או מהתנועה הירושלמית או אנשים מקודבים לתנועה ותילקו מטעם קבוצות שתארגנו לבירית מהרַה מִזְרָחָה דֶּקְנָה. נדרך כל קבוצה אלה לא תעוז כל או לא תיעוז במצויה מסוימת את הפלגה. הדוגמה הבולטת היא שמות האוניות ומספרן שהשתתפו במפעל העפלה אף על פי של קריובישׂ-גִּלְילִי, שאנים ידועים לנו. קרייטזיננס שוניים וקביעות סותרות בולטים לעינינו מוחך עיון בספרות שהתרסמה והשווות הרשימות הקיימות. 'קופף' לא נשבה ראשונה בסדרה, כי על פי קבועות חוקרי ארכיאן (גנץ) ומהרינה, שבעקבותיה הלו כחוקרים וכותבים שונים, לא הייתה זו הפלגה מאורגנת. למורת זאת כן נכללו בסדר הפלגות כל שיט קטן שיצאו מromeניה במסגרת פרטית לא מאורגנת' (כolumbia היה: 'מייחאי', 'היינאנרול', 'אויקסון', 'מירצ'יאה', 'קרוי נאר', 'זרדה', 'אידופה' ו'דור ודיואלה').

70. ולו טREL הייתה מעורב בהפלגה. רק הוא מזכיר אותה בספריו ואינו מציין חדיך. ראו, Perd., p. 227.

ב-18 באפריל 1939 הגיעו לקרכת חוף נתניה וניסתה להוריד את הנוסעים. המשטרת הבריטית גילתה אותה אך היא הצליחה לחמוק לבים. כימ גילה את מיקומה מטוס בריטי וסירות המשטרת השיבו אותה. שני שוטרים הצליחו לעלות על הסיפון להשתלט עליה ולהביאה לחיפה. הנוסעים הועברו לאוניית 'אסימי'.

'אונוס דימיטריוס' (Aghios Dimitrios)⁷² הייתה סירת מנע גROLAH שנשגרה על ידי 'אסימי' כדי שתקלוט את נסעה בסמוך לחוף הארץ. 'אסימי' ו'אונוס דימיטריוס' הפליגו כנראה מהאי היווני קיאוס (Keos) ב-10 ביוני 1939. ב-6 ביוני הגיעו מל חוף נהריה ונוסעי 'אסימי' עבדו אליה. 'אונוס דימיטריוס' הפליגה אל החוף אך חמנע והתקלקל. במה נסעים הגיעו למים והחלו לשחות לחוף. התקלה תוננה ו'אונוס דימיטריוס' הגיעו בשעות הבוקר. קצינים בריטים הבחינו בה והזעיקו את המשטרת. האונייה נתפסה ב-7 ביוני 1939 בקבcht עכו ועל סיפונה 240 נוסעים. הם הועברו לתחנת הסגר ושוחררו לאחר יומיים. 200 מעליטים שהצליחו לדודת לחוף נזהירה נתפסו אף הם והועברו לחיפה.⁷³

'אורוין' (Orion)⁷⁴ שוט ארגון אינו נזכר בקשר להפלגה של 'אורוין'. יתרון כי 'אורוין' הייתה אחת האוניות שארגנו דאן אדן ואברהאם סטבסקי.⁷⁵ 'אורוין' הפליגה עם כ-500 נוסעים, מהם 79 נשים ו-50 ילדים. ב-9 ביוני 1940 בשעות הבוקר הגיעה לחוף בת גלים סירת מעוז ובה 175 נוסעים מאנשי האונייה 'אורוין'. האונייה עצמה נעזרה ליד וווער בת גלים והובאה בלוויית משמר בריטי לנמל חיפה ועל סיפונה כ-370 נוסעים שלא הצליחו לדודת לחוף ונעצרו.⁷⁶

70. אגיאס דימיטריוס' ושותמה בדשותה גנדן והרימה כאותיה עצמאית בארגון פרטיזן שהגיעה ב-7 ביוני 1939 ועילה 244 איש. לעומת זאת, לעומת זאת, נסעה של אסימי' להפליג לאחר שבורשה על ידי הבריטים ב-22 באפריל וזרחה ליוון. אצל מלס הגיעו לארצה ב-8 ביוני 1939 עם 244 נוסעים. ראו שם, עמ' 196-197.

71. רוא אכרני, 'מושלט פוד פאזרט', עמ' 258-259. אכני אינו כולל אותה ברשימה האונית של אכני משער כי זו הייתה אונייה של דאן אדן ואברהאם סטבסקי.

72. רוא בסוק, 'טירן ומושטליים', עמ' 212. ברשימה ביןן המורינה (עמ' 49) לאונייה 'זילדה' שהגיעה ב-8 בינוואר 1940 היא 'אורוין'.

נספח

רשימת ארבעין (גנץ) המדרינה

הערה: במקור לא נזכר שם מוחב ותואריך הרכבתה הרשומה. נשיםימה עצמה נמצאה באיכילו מון וטנטנסקי בתקופת אוקי עלייה ב'. הרישום, תחוכן, מבנה הטבלה זאתה השמות, והם לפחות, המדפסים במכתבו כתיבה.

שם האוניה	תאריך ונעה	מספר הגופניט	טראבין
תולזון+הגנה			
1. וLAST א'	34' דצמבר	350	
ביחד			
2. אונין	34' אוגוסט	117	
חולון+הגנה			
3. וLAST ב'	34' ספטמבר	350	
ביחד (גליל)			
4. אף על פי	13 אפריל 34'	15	
ביחד (גליל)			
5. אף על פי	ספטמבר 34'	54	
המסר לעלייה			
6. פסידון א'	12 ינואר 34'	65	
ביחד (גליל)			
7. פנוורמיטס	34' מאורס	96	
(אף על פי)			
8. ארטימייזה א'	25 אפריל 34'	128	
המסר לעלייה			
9. פסידון ב'	34' מאי 34'	65	
ביחד (גליל)			
10. אף על פי (אניות)	34' יוני 34'	381	
המסר לעלייה			
11. ארטימייזה ב'	23 يولי 34'	157	
ביחד (טגנסקי)			
12. דdag א'	34' אוקטובר	140	
המסר לעלייה			
13. אטריאטו א'	34' נובמבר	300	
ביחד (טגנסקי)			
14. דראגא ב'	34' דצמבר	550	
ביחד (טגנסקי)			
15. אלי	34' דצמבר	540	
ביחד (טגנסקי)			
16. ג'יפו א'	34' דצמבר	734	
ביחד (טגנסקי)			
17. דפה	34' דצמבר	250*	
המסר לעלייה			
18. אטריאטו ב'	34' ינואר 34'	300	
ביחד (קלפוס)			
19. קאטינה	34' פברואר 34'	800	

מעטות היו האוניות שעשו את כל הדרכן מנמל המוצאת באירופה עד חוף הארץ. בעלי האוניות חששו פן ייתפסו והאוניות תוחרם. לכן ניסו להודת המעפילים כי שיט קטנים יותר ולא כולם מוגדרים ככזה ברורה ומוסדרת. כמה מהם ידועים אך לא בודר באיצה הפלגות השותפות ומה היה חלוף. באלה היו פאנאגיה קונסטנטינופול, סלומיה ו'אנג'וס ניקלאוס' שמו坪יעה בראשותן כאונית מעפילים לכל דבר. קאפולי נודה אוניה נסחרת נשכחה ולא נוצרת בתיאוד הפלגת אוניאן' ששימשה לה אונית אם. את ההגירה של אונית מעפילים היא שנוטעה יוצאו בזרה בלתי לגאלית ברוכם לארץ-ישראל, מודיע נשבות עשר 'סירות העץ', שיצאו מרומניה, לאוניות מעפילים? חרי הפלגותיהם הואמו עם הבריטים ועם שלטונות טורקיה ונוסעיהם נבנשו לארץ בדרך היבשה מסוריה, באופן חוקי, עם סדרטיפיקט מטעם שלטונות המנדט. ואכן, ברשימה ארבעין (גנץ) המדרינה הן מוצגות בראשיתה נסחfat. הקרייטוין של הפלגה (הגעעה) לביוון חוטי הארץ אף הוא שרידותי. ינדה' לא הצליחה להתרחק לבב ים בגל תקלת ים טוער ולא נכללה באך' רישימה.

עוזן במקורות למחקר זה החשיך את מערכת היחסים המסוכנת שהתקיימה באותה תקופה בין אנשי התנועות החלוציות המזוהות עם תנועת העכירה לבין החוגים והארגוני הדוויזיוניסטיים האופוזיציוניים. הדבר ניכר בכל הkowski לדרישות אוניות, לארגון הפלגות, לפעילויות התעשייה והעיבוד באירופה וביחוד להדורות המעפילים בחוות הארץ. לעיתים שיתפו פעולה. אוניות עברו מיד ליד וההורדה בחוף נעשתה לעיתים קרובות בסיווע פעילי ארגון ההגנה. מעכ' זה, של עניונות מהו ושיטות פעליה מוה, השפיע גם הוא על עופל התמונה. רק שמנונה תודשים

מצב התיעוד משתנה לחלוtin בתקופה השניה של ההעפלה. רק שמנונה תודשים עברו מההפלגה האחורה והשיכת לתקופה הנדרונה – הפלגה של 'טאوروוס' בדצמבר 1944 ועד הפלגה של 'דילן' שפתחה סדרה חדשה באוגוסט 1945, ומדויע התשובה היא שהרויזיניסטים נעלמו לחלוtin מזירות הפעילות בנושא ההעפלה ורק 'בן הכת' נרשמה לדוחות) וכל מצעי ההעפלה אורגנו מאז ועד הכרזת העצמאות במאי 1948, בירי חמוש לעלייה כי' במאזות של יהיו ואנשי הפליטים. גופים אלה השתיבו לרים המרכז של היישוב המאורגן ושל מרים ישראל למשך שנים רבות ופעליםכה לתיעוד בחסות 'מלךתיות', והובילו נעשה למטע ברור ומסודר כל כך.

במאמר זה נעשה ניתוח לוחות את החסדים והקשישים, להכניס סדר בתנאים הקיימים ולהשלים את החסר במידת האפשר.

שם אונייה	אזורן	מספר הנוטשים	תאריך הנשא	שם אונייה	אזורן	מספר הנוטשים	תאריך הנשא
המוסד לעלייה ו-45.	763	1 ספטמבר '39'	טיגוד היל	טיגוד היל ו-45.	371	16 ספטמבר '39'	רודניצ'אר ב'
פרטי (קונפינו)				רודניצ'אר ב'			
בית"ר	1,130	25 ספטמבר '39'	נעמי דליה	נעמי דליה ו-47.	457	14 נובמבר '39'	רודניצ'אר ב'
פרטי (קונפינו)				רודניצ'אר ב'			
המוסד לעלייה ו-49.	728	8 ינואר '40'	הילדות (=אודיון)	הילדות (=אודיון) ו-49.	2,400	13 פברואר '40'	סקאיה
בית"ר				סקאיה ו-50.	(500)	מאי '40'	פנצ'ז'
פרטי (קונפינו)	400	18 ביולי '40'	לייבטאד	לייבטאד ו-52.	1,880	24 נובמבר '40'	אטלנטיק
פרטי (צ'ינדי וומנייה)				אטלנטיק ו-53.	1,771	3-1 נובמבר '40'	פטפיק-מלוט
פרטי (צ'ינדי וומנייה)				פטפיק-מלוט ו-54.	(180)	דצמבר '40'	סלבדורו
פרטי (קונפינו)				סלבדורו ו-55.	800	19 מאי '41'	רודיאן ב'
המוסד לעלייה ו-56.				רודיאן ב' ו-56.	(769)	פברואר '42'	ספורהה
פרשי				ספורהה ו-57.	13	7 מאי '41'	מיחאי
פרשי	40	20 מאי '41'	מירציאח	מירציאח ו-59.	14	יולי '41'	דוד דה ראל
פרשי				דוד דה ראל ו-60.	14	אוגוסט '41'	אויקסין
פרשי	120	ספטמבר '41'	ויטרול	ויטרול ו-62.	15	נובמבר '42'	רודה
פרשי				רודה ו-63.	21	נובמבר '42'	אירופה
פרשי				אירופה ו-64.	?	אוגוסט '43'	המוסד לעלייה ו-65.

הערות נדרשו במקור בצדוד לטבלה לפי מספרי האניות:

(3) לא הצלחה להוריד הנוטעים והזדה

(19) ב-6 בפברואר הצליחה להוריד 220 במסצ'ז'וט 'ארטימיזיה' שנותפה עם 17 בעת ההזדה, חורה ליוון, אספה 750 נסעים 'ג'יפו ב', 600 יוזז בחוף נתניה,
— בכפר ויתקין. (ראה 'ג'יפו ב')

שם אונייה	אזורן	מספר הנוטשים	תאריך הנשא
20. אטראכ'ג'	300	20 פברואר '39'	המוסד לעלייה
21. אטראכ'ו ז'	378	15 מארס '39'	המוסד לעלייה
22. סנדוו	(270)	מארס '39'	פרטי
23. אסימי	470	11 אפריל '39'	משטי
24. ג'יסטו ב'	750	16 אפריל '39'	בית"ר
25. פאנאג' קודוסטרא	(176)	16 אפריל '39'	פרטי (האלר)
26. אניה צווני	400	22 אפריל '39'	פרטי (האלר)
27. ?	400	?	המוסד לעלייה
28. אטראכ'ו ה'	388	23 אפריל '39'	המוסד לעלייה
29. אטראכ'ו ר'	377	30 אפריל '39'	המוסד לעלייה
30. אסימה	699	18 מאי '39'	פרטי (פלש)
31. אג'זט ניקלאוס	800	28 מאי '39'	פרטי (פלש)
32. אטראכ'ו ז'	400	3 יוני '39'	המוסד לעלייה
33. ליטל	921	3 יוני '39'	פרטי (מכבי ווינה, בית"ר, השוהץ)
34. דימיטרויס	(244)	7 יוני '39'	פרטי
35. קרולודארא ז'	379	14 יוני '39'	המוסד לעלייה
36. אסטיר (מרטיס)	724	28 יוני '39'	בית"ר (סטבקין)
37. לוט פולום (מרטיזיס)	370	1 יולי '39'	פרטי (בית"ר)
38. קולודאזו ה'	377	28 יולי '39'	המוסד לעלייה
39. רודניצ'אר א'	305	10 אוגוסט '39'	פרטי (קונפינו)
40. רודה	480	12 אוגוסט '39'	המוסד לעלייה
41. רים	(600)	19 אוגוסט '39'	פרטי (ג'וננסטין)
42. אג'זט ניקלאס ב'	795	19 אוגוסט '39'	פרטי (בית"ר)
43. פאריטה	850	22 אוגוסט '39'	בית"ר
44. פרוסוללה	654	1 ספטמבר '39'	פרטי (אוזן, סטבקין)

- בקלחת Catalca ליד החוף הטורקי של הים השחור, ס-56 קיטם מאיסטנובל. 120 נסעה ניצלו ונעצרו בטורקיה וקיבלו רישויות כניסה לקפריסן. הם הגיעו לשם עם אנשי 'דרורה' בראשית נובמבר '42. הגנוו לארכן במרס '44.
- בין הנוסעים היה ד"ר יוסף מן מראשי הציונים במקבינה. (63) יצא מהרומניה ב-21 يولי '42. נטרפה ונסעה ניצלו וקיבלו רישויות כניסה לקפיריסן.
- (64) יצא מהרומניה ב-21 אוגוסט '42. נטרפה ונסעה ניצלו וקיבלו רישויות כניסה לחשוד כ-24 או 25 אוגוסט. נסעה ניצלו וקיבלו רישויות כניסה לקפיריסן. הועברו לשם בנובמבר '42.
- (65) אין פרטיים על מטרת הנוסעים. ודוחבה על ידי מטוסים.
- העדות כללית [נרשמו במקד ברכ' נמרד שהיה קשור לטבלה]:
1. צלוס' מצינית את ראשית העליה הבלתי לגאלית המאורגנת. עאוכב' שכאה לפניה, אוניות קטנות וטיזוט שהביאו בשנת 1934 כ-150 עלים לא נכללו. (ראויים לזריליטאי, אף על פי, עמ' 66) הן היו הפלגות בלתי מאורגנות וכלנו לא נכללות בדוחמת אוניות ההעפלה.
 2. 'ארטימיזיה' שמשה פעמים כאוניות עיקריות. שימשה להורדת עולי 'קאטינה'.
 3. חיים לזריליטאי, אף על פי, עמ' 301, מציין חמש אוניות שהגיעו בקינן 1939: 'ברסלאר' (650 עלים); 'טריפולי' (700 עלים); 'איווריס' (650 עלים); 'ברסלאר' (550 עלים); 'ערטובה' (650 עלים). 'ברסלאר' היה לנראה 'פדרוסולה', לנכון האחריות אין שום אסמכתא גם לא בתחום הבריטיות.
 4. בדוחות תקינה בריטית בקינן 1939 נזכרות עדויות מעפילים על 'עמידה' שבה 80 עלים שהגיעה בסתיו 1936; 'זיקטוריה' – 50 עלים, חורף 1936; 'קליאופטרה' – 100 עלים, ראשית 1937; 'דינית' – 100 עלים, קיץ 1937; 'אלכסנדרטה' – 150 עלים, אביב 1938; 'אנרולסיה' – 180 עלים, מרס 1939. יתרון שאלן ידיעות מטעות שמעפילים מסדו לבריטים.

- (22) נתפסה ונאלצה לחזור עם נסעה לקונסטנטינופול.
- 31 מרס '39, דאה 'אג'וס ניקולאוס' (31)
- 5 אפריל '39, דאה 'אסתריר' (36)
- (23) כמחצית נשאו על הסיפון כאשר נאלצה על ידי המשטרת להפליג לב ים לחזור לאיסטנבול. הם הגיעו ב-7 יוני '39 ונאסדו. ראה 34.
- (24) טבעה ליד כוחים ב-10 מארס '39. נסעה והגינו ב'קאטינה' והוועלו לחוף על ידי 'פאנגה קורטשטיין'.
- (25) אוניות מפרש להורדת עולים, לאחר מכן הנוסעים של 'קאטינה' ל'גיטו'.
- (27) "שייטה שנייה". אין תיעוד על אוניות זו.
- (31) התקרכה בראשונה לחוף ב-31 מארס ואחד הנוסעים נהרג ביריות משטרת החופים. ב-18 מי הורדו 310 בקרבת עזה. 694 הגיעו בחיפה ב-3 يولי '39.
- (34) עולי 'אסמי'. דאה 23.
- (36) הפליגה ב-6 מרס. נתפסה על ידי משטרת החופים. הוכאה בעבר פשח לנמל חיפה, נאלצה לשוב לב ים. הגעה שנית מאוחר יותר.
- (39) הנוסעים הוועלו לחוף בוחש סירות קטנות.
- (41) עלתה באש ליד רודוס. נסעה והגינו באג'וס ניקולאוס', 'טאסי' ו'רווזה'.
- (42) כולל נסעי דים. הועברו לחוף על ידי 'שאטו' ו'רווזה'.
- (44) הפליגה ב-25 מי. נסעה והועברו בנמל ביחס לטיג'ג דיל.
- (45) בהגעה זו על סיפונה 1,417 כולל 654 מנסיע 'פרוסוליה'.
- (46) יחד עם 'דודניצאר' הגעה ואוניה לעיריה שהיתה בוגרת אוניה מלאה קטנה יותר.
- (51) טבעהabis האגאי ב-9 אוקטובר '40. נסעה הגיעו לארכן ב-1944.
- (55) טבעה ביום תשיש.
- (57) טבעה ביום השחור.
- (58) יצא מהרומניה במרס '42.
- (59) " " באפריל '42.
- (60) " " בנובמבר '41. נשדפה ונסעה ניצלו וקיבלו רישויות כניסה לקפיריסן.
- (61) יצא מהרומניה ב-16 מרס '42, נטרפה ונסעה ניצלו וקיבלו רישויות כניסה לקפיריסן.
- (62) יצא מהרומניה ב-19 ספטמבר '42, נטרפה ב-1 אוקטובר Vittorul

אביבה חלמייש*

מ'מנוע' ל'אגרוו'

חלוקת של ההעפלה במאבק על ארץ-ישראל 1945-1948

מבוא

ב-21 באוגוסט 1945 הפליגה מודרום איטליה באישון ליליה ספינת ריג'ו קטנה כדרמה לארכ'-ישראל בשעל מיטונה 35 יהודים וקומץ אנשי צוות. בהיותה בלבד ים ניתן לה השם 'דליין' (אחד מכינויו של אליהו גולומב, המפקר ומהוכר, אך הלא מוכתר, של הדגנית), והפלגתה נחשבת אורת הפתיחה לחידושה של ההעפלה¹. בשל זה של ההעפלה, שנמשך עד הקמת מדינת ישראל, הפליגו לעבר ארץ-ישראל 65 ספינות שהסיעו כ-70 אלף מעפילים. המפרוסמת מביניהן היא 'אקסודוס 1947' – יציאת אירופה תש"ז, שהסיטה בקיז' 1947 למעלה מ-4,500 מעפילים;² הגדלות ביוטר היו 'פאנ יורק' – 'קייבוץ גלויות' רפאנ קרנסט – 'עצמאות' (ובקיצור: 'הפאנים'), שהפליגו בדצמבר 1947 כשהן נשאות למעלה מ-5,000 מעפילים.³

נוהג לחלק את מפעל ההעפלה בשנים 1945-1948 לארבע תקופות:⁴
 א. אוגוסט-דצמבר 1945: שמונה ספינות קטנות הגיעו לארכ'-ישראל מאיטליה ומיון, וכמעט כל אנשיהם (כ-1,040) הצליחו להיכנס לארץ בימי שנתפסו.

* פרום אוביבה חלמייש חוקר היסטורי של החנוכה העברית. מטביה בנושא ההעפלה: אקסודוס – חיטפוד האיטלקית, פרשת אוניות ומפלטם; אוניות אירופה תש"ז, מל'איב 1990 (להלן חלמייש, אקסודוס); במירוץ במל נגר והם); מדינת הארץ והזיהות בשנות הששלשים, ירושלים 2006 (להלן: חלמייש, ביחס במל נגר והם).

1. על הפלגת יילין' ראו: עדיה סרני, טבויות ללא Regel, תל-אביב 1975, עמ' 29-30.

2. ראה: אוביבה חלמייש, אקסודוס.

3. ראה זאב (זינה) הדרי, זאב צחור, אוניות או מירונות: קדרות אוניות המפלטים 'פאנ יורק' ו'פאנ קרנסט' (איך יצית מוקט ושות הרכבה 1982 (–)).

4. מבוטס על אוביבה חלמייש, 'הקרב של אקסודוס' מול 'הופיע הארץ', מתקן אוניטת ספריה (עורכת) השטלה: מאמך לתולדות החילוץ, ההיסטוריה, והעתמלה ושארית ההיסטוריה, תל-אביב 1990 (להלן: שטרוא, העטלה), עמ' 303.

'ספינות העין' רומנו-קלינגטינופול

[ושיטה נפרדת מזווע מקורה]

שם האונייה	תאריך הנשיה	מספר וגוטו
מלכה א'	מאי 44'	239
מליצה א'	אפריל 44'	244
מלכה ב'	אפריל 44'	273
בלה ציטה	אפריל 44'	
מליצה ב'	מאי 44'	318
קובק	יולי 44'	735
מורינו	אוגוסט 44'	308
בולבל	אוגוסט 44'	410
מקורה (טבחה)	אוגוסט 44'	379
צלאה אידין	נובמבר 44'	547
טאورو	דצמבר 44'	958

חשרה
 המוסד לעלייה ארגן אוניות שהביאו עולים מטורניה לאיסטנבול ושם קיבלו רישיונות עלייה והגיעו לארץ באמן לנמלי דרך היבשה לאחר שהמשיכו מהगמל ברכבת לסמיה.

עליהם ארגנה עליידי נציג הרכבות באיסטנבול חיים ברלס ודמשדר הארי' ישראלי שנקרא איז משדר ההגירה, וזאת ביריעת השלטונות הטורקיים ובסיום של האנגלים.

אלו הן הפלגות לנגלויות לכל רבד שלא ארגנו על-ידי הציגה.

הזירה הימית
מראשית ההעפלה עד ראיית המדינה
1949-1934
מחקרים ותיעודות

על' זית וחרב
כרך 2
עורכת: אסנת שירן

THE NAVAL ARENA
From the Beginning of Illegal Immigration to the
Establishment of the State of Israel 1934-1949

05
121
256 7
200 7

הمعدכנת: אל"ם (מייל') ד"ר מאיר פועל, אל"ם (מייל') ד"ר מודכי בר-אור,
פרופ' אבינה זלמייש, שלמה סלע, שמוי סלומון, אסנה שין

התמונות בקובץ זה הודפסו באוריבוט: ארכינון בית השומר בכרך גלעד,
ארclinon מבן יובוטינסקי, אווצר התמונות של הפלמ"ח, הארכינון לתולדות ההגנה,
ארכינון יד טבנקין, יגאל וילפנד והוצאה 'בכתב', ד"ר ירמיזו ריימן ופרופ' רב לוי

מספר "ב": ISBN: 965-05-1381-7

כל הזכויות בעברית שמורות למשורר הביטחון – החוצה לאו
ולעמותה לחקר כוח המגן על שם ישראלי גלילי,
МИТОРОМ של הארגון הארצי של תוביי ה/הגנה/
אגדות דוד הפלמ"ח ייד טבנקין

נדפס בישראל, תל-אביב, תשס"ז-2007
סדר ועימד: ע.ג.ע. בע"מ
לחחות והדפסה: דפוס קל

אין להעתיק, לשכפל, לצלם, לחקlijט, לתרגם,
להחסן במאגר מידע או להפיצו ספר זה
או קטעים ממנו בשום צחה ובשום אמצעי,
אלקטרוני, אופטי או מכני (לרבות צילום,
הקלטה, אינטראקטוו וזרור אלקטרוני),
ללא אישור בכתב מהמוועיא לאוד

THE NAVAL ARENA
From the Beginning of Illegal Immigration to the
Establishment of the State of Israel 1934-1949

05
126
2567
2667

המערכת: אל"ם (מיל') ר"ר מאיד פועל, אל"ם (מיל') ר"ר מרדכי בר-אך,
פרופ' אביבה חלמיש, שלמה סלע, שMRI שלום, אסנת שץ

התמונות בקובץ זה והודפסו באדיבות: ארכיון בית השומר בכר גלעדי,
ארכיון מכון רכובינסקי, אוצר התמונות של הפלמ"ח, הארכיון לתולדות ה'הגנה',
ארכיון ייר טבנקין, יגאל ליפנאר והוצאת ' בכתב', ר"ר ירמיהו רימן ופרופ' דב לוי

מספר"ב: 7-05-1381 ISBN: 965-05-1381

כל הוכחות בעברית שמורות למשדר הכריתון – ההוצאה לאור
ולעומתה לחקר כוח המגן על שם ישראל גלייל,
מייסודם של הארגון הארצי של חברי ה'הגנה',
אגודת דור הפלמ"ח ויד טבנקין

נדפס בישראל, תל-אביב, תשס"ז-2007
סיד ועימוד: ע.ג.ע. בע"מ
לחוזות והופסה: דפס קל

אין להעתיק, לשכפל, לצלם, להקליט, לתרגם,
לאחסן במאגר מידע או להפוץ ספר זה
או קטעים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי,
אלקטרוני, אופטי או מכני (לרבות צילום,
הקלטה, אינטראנס וזראך אלקטרוני),
ללא אישור בכתב מהמוzia לאור